

Елена Малтсева
Катедра за политички науки
Факултет за уметност, хуманистички и општествени науки
Универзитетот во Виндзор, Канада

СНАОГАЊЕ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈА: СФАЌАЊЕ НА КОНФУЗНИОТ ОДГОВОР НА РУСИЈА НА КОВИД-19

Апстракт:

Во овој труд се разгледува одговорот на руската влада на КОВИД-19, кој се покажа како неефективен во воспоставувањето контрола на вирусот и ублажувањето на негативните социоекономски влијанија од пандемијата. Според овој труд, причините за недоволно соодветниот одговор на руската влада на КОВИД-19 може да се припишат на два главни фактори. Прво, авторитарната и претерано централизирана структура на политичките институции на Русија, која им даваше приоритет на политичките и економските согледувања во однос на јавната безбедност и ја попречуваше вистинската регионална иницијатива, ја потисна способноста на Владата да ја сузбие пандемијата. Регионалните раководители честопати не поседуваа вештини, финансиски ресурси и овластување да ги спроведат потребните политики и мерки за сузбивање, што резултираше со катастрофални случувања во неколку руски региони. Второ, советските наследени практики поврзани со културата на неоткривање и неконзистентни пораки за јавно здравје за време на пандемијата, во комбинација со ограничените мерки за

социјална помош и економска поддршка, придонесоа за недовербата на јавноста во државните институции, што укажува на затегнати односи меѓу граѓаните и државата. Ова се одрази во јавните протести и народниот отпор кон владините наредби, вклучувајќи го и широкото непочитување на инструкциите за затворање, одбивањето да се носат маски на јавни места и ниските стапки на вакцинација. Очекувањата за во иднина се дека долгорочните последици од тековната криза во јавното здравство би можеле да бидат длабоко-политички, што ќе придонесе за понатамошен раскол меѓу владетелите и владеените.

Клучни зборови: Русија, КОВИД-19, пандемија, управување, вакцинација, Sputnik-V.

ВОВЕД

Почетокот на пандемијата КОВИД-19 создаде огромни предизвици за владите ширум светот. Како одговор на овие предизвици, повеќето земји ги следеа препораките на Светската здравствена

организација (СЗО) и спроведоа затворања и други превентивни мерки за јавно здравје. Покрај тоа, многу влади започнаа серија програми за економска и социјална помош и го преиспитаа својот пристап во заштитата на граѓанските слободи во услови на хаос од вонредна состојба во јавното здравство. Сепак, ефективностa на овие мерки драматично се разликуваше низ целиот свет. Со оглед на тоа што владите на Кина, Сингапур и Јужна Кореја покажаа високи нивоа на државни капацитети за сузбивање на ширењето на болеста и ублажување на негативните ефекти на пандемијата врз нивните економии, другите земји, вклучително и повеќето постсоветски држави, се мачеа со управувањето со кризата во јавното здравство и економијата (Чен и др., 2021; Шастри, 2021).

Рускиот случај претставува особено чуден пример за управување со криза во јавното здравство во кој брзата владина акција беше проследена со фрагментирани и децентрализирани обиди на регионалните власти да го сузбијат вирусот; сепак, ефективностa на овие иницијативи се покажа како краткотрајна, неконзистентна и честопати контрадикторна, предизвикувајќи загриженост за нискиот капацитет на државата и легитимноста на режимот. Првичниот одговор на владата на ширењето на КОВИД-19 започна со создавање работна група под Државниот совет на Руската Федерација за спречување на ширењето на пандемијата на 15 март 2020 година. Потоа

следуваа затворања на воздушните и копнените граници и воведување строги затворања во Москва, Санкт Петербург и други региони низ земјата. Сепак, во април 2020 година, Владата се огради од одговорноста за сузбивање на пандемијата, оставајќи им на регионалните власти да одлучат за затворања на области, затворања на училишта и други мерки на претпазливост во јавното здравство и да спроведат федерални мерки за поддршка. Како резултат на тоа, до моментот кога вториот бран на пандемијата ја погоди Русија во есента 2020 година, состојбата се влоши, при што некои од водечките руски експерти тврдеа дека недоволно се пријавува бројот на официјални случаи и дека бројките во Русија најверојатно не се далеку зад бројките во САД (Севел, 2020 година). Борејќи се да ја задржат контролата на вирусот, Владата и регионалните власти се соочуваа со редовни критики за нивните лоши способности за управување со кризи, контрадикторни правила, неконзистентни затворања на области и недостаток на долгорочна стратегија за справување со пандемијата. Дури и отпочнувањето на масовна кампања за вакцинација со Спутник В во декември 2020 година не помогна да се забави ширењето на болеста, при што руската јавност и меѓународната научна заедница изразија сомневања за ефикасноста и безбедноста на вакцината Спутник. Последователно, состојбата продолжи да се влошува, а до крајот на септември 2021 година властите пријавија рекорден број на нови случаи и смртни случаи од коронавирус, како и ниски стапки на вакцинација, при што само 32 проценти од

населението од 146 милиони се делумно вакцинирани и 28 проценти се целосно вакцинирани (Ал Џезеира, 28 септември 2021 година).

Во обид да се откријат причините за таквата очигледна владина неефикасност во управувањето со вонредната состојба во јавното здравство, во овој труд ќе биде наведено тврдењето дека природата на хибридниот режим на Русија и премногу централизираната федерална структура, која им дава приоритет на политичките согледувања и загриженоста за легитимноста на режимот наместо на јавната безбедност, а истовремено ја обесхрабрува вистинската регионална иницијатива, ја потисна способноста на Владата да ја сузбие пандемијата. Бидејќи се политички и финансиски зависни од централната власт, за регионалните власти одговорноста за сузбивање на пандемијата го надминуваше нивниот капацитет за справување, што доведе до катастрофални последици во неколку руски региони, вклучувајќи ги Санкт Петербург, Дагестан и Кузбас. Покрај тоа, советските наследени навики на култура на неоткривање и неконзистентни пораки за јавното здравје, придонесоа за недоверба на јавноста во државните институции и вакцинацијата, што укажува на затегнати односи меѓу граѓаните и државата.

Од аспект на иднината, не изгледа дека ваквата состојба ќе се реши во скоро време. Политичката инерција на сегашниот режим го отежнува спроведувањето на какви било одлучни промени во управувањето со пандемијата, додека нарушените односи меѓу државата и општеството дополнително ги зголемуваат скептицизмот

и колебливоста за вакцините кај руските граѓани. Како резултат на тоа, долгорочните последици од актуелната криза во јавното здравство би можеле да бидат длабоко политички, што ќе придонесе за натамошен раскол меѓу владетелите и владеените.

Оваа статија придонесува за зголемиот обем на литература за државните одговори на пандемијата КОВИД-19 во постсоветските држави. Статијата продолжува на следниов начин. Следниот дел го става рускиот случај во компаративната теоретска литература за управувањето и ефективноста на Владата во хибридниите режими, обрнувајќи особено внимание на природата на политичкиот систем на Русија, неговата легитимност и неговите институции. Во аналитичкиот дел се зборува за одговорот на руската влада на пандемијата и се разгледуваат факторите кои се одговорни за лошите резултати на владата во справувањето со вонредната состојба во јавното здравство. Во последниот дел повторно се навраќаме на главниот аргумент кој е наведен во оваа статија.

Управување и ефективност на власта во хибридни режими

По доаѓањето на Владимир Путин на власт на почетокот на векот, Русија се трансформираше од слаба демократија во тип на хибриден режим кој најдобро се опишува како конкурентен авторитарен систем (Левицки и Веј, 2002). Конкурентните авторитарни режими, иако служат за вредностите на демократијата, вршат контрола над општеството и државните институции преку избори кои се

регуларни и номинално конкурентни, но покажуваат значителни неправилности, како и сериозни пропусти во политичката култура, владините перформанси и политичкото учество (Левицки и Веј, 2002). Шедлер ги дефинира таквите режими како изборно-авторитарни, наведувајќи дека изборите во такви режими се „широкоинклузивни (тие се одржуваат според универзално право на глас), минимално плуралистички (на опозициските партии им е дозволено да учествуваат), минимално конкурентни (кога партиите и кандидатите надвор од владејачката коалиција нема да победат, сепак им е дозволено да освојат гласови и места), [и] минимално отворени (дисиденцијата не подлежи на масовна, но честопати на селективна и наизменична репресија)“ (цитирано во Рос, 2018). Воедно, тој внимателно нагласува дека изборите во изборните авторитарни режими не се ни минимално демократски, бидејќи „владите ги подложуваат на повеќекратни форми на авторитарна манипулација што ги нарушува либерално-демократските принципи на слобода, правичност и интегритет“ (цитирано во Рос, 2018).

Во случајот со Русија, по доаѓањето на Путин на власт, слабата и неисправна изборна демократија од ерата на Елцин постепено се заменува со поавторитарна верзија која се одликува со вертикално распределена моќ, одгоре надолу, во која државниот апарат, регионалните елити и економските чинители сите се хиерархиски подредени на централната власт (Хејл, 2010). За да го обезбеди опстанокот на режимот, администрацијата

на Путин значително се потпира на три институционални механизми: суперпретседателizam, субнационален авторитарizam и доминантна партија (Гелман, 2014). Суперпретседателизмот на Русија е вкоренет во Уставот од 1993 година и се карактеризира со извонредно силно претседателство со формални овластувања за владеење на правото со регулатива/уредба и за одредување на составот на владата (Фиш, 1997). Со заминувањето на Елцин, овој систем стана платформа за понатамошна авторитаризација на кривките институции на Русија. Како што минуваше времето, системот се трансформираше во една голема национална политичка машина подредена одгоре надолу, која ги принуди или вршеше притисок врз регионалните елити да се потчинат и ја користеше Обединета Русија како механизам на моќ за доминација на националните и регионалните избори (Гелман, 2014). Освен тоа, администрацијата на Путин ги зајакна фискалните административни капацитети на федералниот центар, така што федералните трансфери добија многу позначајна улога во обликувањето на регионалните резултати (Стародубцев, 2018). Иако ова донекаде помогна да се намалат регионалните разлики низ Русија, зголемената зависност од федералните трансфери исто така предизвика ранливост на регионалните елити на каприците на федералните власти, бидејќи ѝ даде можност на Федералната влада да ги обвини регионалните службеници за кршење на правилата за трошење федерални средства. (Ди Бела и др., 2017; Дујникова и др., 2021). Накратко, по две децении фискална и политичка централизација, Русија

произлезе како де факто централизирана авторитарна држава во која регионалните елити беа политички и финансиски зависни од централната власт, служејќи како послушни извршувачи на целите на федералната политика.

Промената на форматот на рускиот политички систем и институции продолжи во јануари 2020 година по најавата на претседателот Путин за големи уставни промени. Одобрени од Парламентот и потпишани од претседателот во март 2020 година, измените стапија на сила на 4 јули по националниот референдум на кој речиси 78 проценти од оние што гласаа ги поддржаа предложените амандмани. Амандманите ги зајакнаа овластувањата на рускиот претседател, ги зголемија овластувањата на центарот над регионалните и локалните власти, дополнително намалувајќи ја автономијата на регионалните раководители и ја намалија независноста на судовите. Тие тврдеа дека рускиот устав треба да има предност пред одлуките донесени од меѓународните институции. На крајот, тие создадоа можност Путин да остане на функцијата по истекот на неговиот сегашен претседателски мандат во 2024 година и му обезбедија сигурност доколку одлучи да ја напушти функцијата (Тиг, 2020 година).

Сепак, подобрувањето на ефективнос­та на политичките институции во земјата во она што се чинеше дека е непречено функционална вертикала на моќ не резултираше со значителни подобрувања во управувањето. Во овој труд, владеењето е дефинирано како „процес на носење

одлуки и процес со кој одлуките се спроведуваат (или не се спроведуваат)“ во една земја (UNESCAP, 2009). Доброто управување подразбира дека државата е ефективна во испораката на своите услуги и во спроведувањето на нејзините политики, планови, програми и проекти. Воедно, тоа е показател дека има ефикасен механизам за следење и оценување на своите постигнувања и ги користи собраните информации за да направи дополнителни подобрувања и корективни активности. Земјите со високи нивоа на ефективност на управувањето покажуваат поголема одговорност, транспарентност во процесот на носење одлуки, учество на јавноста и владеење на правото.

Во случајот на Русија, иако се евидентирани одредени успешни приказни за управувањето во голем број полиња на политиката, општото гледиште е дека лошото управување продолжува да ја мачи руската држава и на федерално и на субнационално ниво, манифестирајќи се во слабото владеење на правото, корупцијата и манипулирањето со јавната политика и економските состојби, како и неквалитетните државни политики и администрација. На регионално ниво, гувернерите покажуваат недостаток на политичка волја и неподготвеност да преземат иницијатива и да ги ризикуваат своите позиции, а со тоа создаваат маѓепсан круг на инерција на политиката и недоволно добри постигнувања во системот на управување на земјата. Според Гелман и Завадскаја (2020), неколку фактори помагаат да се објасни проблемот со лошото владеење на Русија, вклучувајќи

го феноменот на „прекумерно регулирана држава“, давањето приоритет на политичките размислувања пред економските перформанси и неколку позитивни стимулации за стимулирање локални иницијативи и практики за добро управување. Навистина, во контекст на слабото владеење на правото и ниските нивоа на јавна одговорност, изгледа дека прекумерната регулатива и потпирањето на строгите индикатори за постигнувањата се легитимни замени за други непостоечки механизми на одговорност. Сепак, ова создава средина во која регионалните елити и бирократијата не се фокусирани на исполнување на нивните управувачки и административни задачи, туку се повеќе заинтересирани за формално исполнување на поставените индикатори за постигнувањата (Панејак, 2014). Покрај тоа, изгледите за ефективно управување дополнително се потиснуваат поради изборната природа на авторитарните институции во Русија, во кои политичкиот опстанок на регионалните елити и бирократијата во голема мера зависи од изборните резултати, а не од регионалните социоекономски индикатори (Гелман и Завадскаја, 2020).

Накратко, две децении политичка и фискална централизација ги трансформираа политичките институции на земјата во вертикала на моќта (авторитетот/ надлежностите) одгоре надолу. Сепак, и покрај навидум присутната консолидација на авторитарните институции и практики на Русија, Владата сè уште се бори со проблемите на корупцијата и лошото владеење. Покрај тоа, присуството на регуларни

избори го прави Кремљ ранлив на масовни протести и можни дестабилизирачки случувања, особено ако јавното мислење се сврти против нив. Овие предизвици станаа особено очигледни за време на пандемијата на КОВИД-19, поради што руските власти мораа да размислуваат за стратегија за сузбивање на вирусот што ќе го контролира ширењето на болеста, а исто така нема да претставува ризик за стабилноста и легитимноста на актуелниот политички систем. Како што ќе покаже следниот дел, иако тековната стратегија за сузбивање се покажа како делумно успешна во заштитата на федералните власти од критики за нивното справување со вонредната состојба во јавното здравство, таа не успеа ефикасно да го спречи вирусот и всушност можеби придонесе за растечките социјални тензии и постојано колебање за вакцинацијата кај руските граѓани.

Предизвикот „КОВИД-19“: Проценка на стратегијата за сузбивање на руската влада

Одговорот на руската влада на „КОВИД-19“ вклучуваше низа индивидуални мерки и мерки засновани на заедницата за забавување на ширењето на вирусот и спроведување насочена социјална помош и економски мерки за поддршка на засегнатите групи на население и бизнисите.

Владата ги препозна ризиците поврзани со појавата на вирусот уште кон крајот на јануари 2020 година, бидејќи рускиот национален тим за одговор на „КОВИД-19“ беше создаден на 29 јануари 2020 година, а Владата објави прекин

на воздушниот сообраќај со кинескиот град Вухан на 31 јануари. Бидејќи првите позитивни случаи беа пријавени во Тјумен и Чита кон крајот на јануари, а потоа во Москва на почетокот на март, надлежните органи продолжија со воведување индивидуални карантински мерки, наредувајќи им на сите Руси кои се враќаа од епицентрите на корона вирусот да се самоизолираат (Латипова, 2020). Оттогаш, бројот на потврдени случаи на корона вирус брзо се зголеми во големите метрополи Москва и Санкт Петербург, принудувајќи ја Владата да го забрани влезот на повеќето странски државјани од 18 март, по што следуваше затворање на сите гранични премини од 30 март (Латипова, 2020).

Во сите други аспекти на управувањето со кризи, Федералната влада зазеде пристап без директно учество и ја префрли одговорноста на регионалните лидери, верувајќи дека тие ќе донесат внимателни одлуки за тоа дали да прогласат правила за карантин и како. Обраќајќи се на нацијата на 25 март 2020 година, претседателот Путин прогласи еднонеделен платен национален празник од 28 март, но не спроведе строго затворање, оставајќи им на регионалните лидери да одлучат за мерките што се применуваат за да се забави ширењето на болеста. Ова дополнително беше потврдено во Уредбата за мерки за обезбедување санитарна и епидемиолошка добросостојба на населението во Руската Федерација во врска со ширењето на новата инфекција со корона вирус (КОВИД-19) потпишана од претседателот Путин на 2 април 2020

година. (Ukaz o merakh po obespecheniiu, 2 април 2021 година). Во основа, оваа одлука изгледаше како ненадеен прекин од воспоставениот модел на федерални односи одгоре надолу што беше карактеристика на Путиновата Русија во изминатите две децении; сепак, со оглед на разликноста на руските региони и разликната динамика во ширењето на вирусот низ целата земја, деволуцијата односно пренесувањето на овластувањата изгледаше оправдано (Тот-Цифра, 2020; Смит и др., 2020). Проблемот беше што таквото ненадејно делегирање на одговорноста за управување со кризата на регионално ниво не беше проследено со доволен број федерални трансфери, туку содржеше јасна порака дека неуспехот да се контролира ширењето на болеста ќе се сфати како „криминална небрежност“ (Смелцер, 2020; Тот-Цифра, 2020; Винокуров, 2020). Згора на тоа, предложената децентрализација изгледаше привремена и ограничена по природа и имаше за цел заштита на Федералната влада од ранливостите поврзани со управувањето со невидена вонредна состојба во јавното здравство (Тот-Цифра, 2020; Смит и др., 2020). Понатаму, им овозможи на федералните власти да ги користат перформансите на гувернерите за време на пандемијата како изговор за отпуштање на оние кои не успеаја да испорачаат резултати, беа непопуларни во нивните региони или изразија загриженост за нивната лојалност. Секако, бидејќи многу регионални раководители не беа подготвени за задачата, деволуцијата создаде фрустрација на регионално ниво и доведе до оставка на неколку гувернери во раните фази

на пандемијата (Krasnaya Liniya, 3 април 2020).

Една од најголемите загрижености што ја предизвикаа регионалните раководители се однесуваа на ограничените финансиски можности на регионалните буџети. Како што беше кажано претходно, фискалниот федерализам на Русија е силно централизиран со релативно ниски нивоа на автономија и одговорност за локалните власти, како и релативно силни фискални правила и рамки. Според Диникова и др. (2021), Буџетот и даночните кодекси воспоставуваат повеќе фискални ограничувања за супфедералните влади, вклучувајќи ги барањата за буџетска рамнотежа, ограничувањата на даноците и расходите и ограничувањата за задолжувањето, долгот и сервисирањето на долгот (Диникова и др., 2021). Со оглед на централизираната природа на руските фискални односи и невидените предизвици со кои се соочуваат регионите, некои експерти, како што е Алексеј Кудрин, раководител на Руската комора за ревизија, тврдеа дека е потребен силен владин стимулативен пакет во вредност од најмалку 7 проценти од рускиот БДП за да се спаси економијата и да им се помогне на регионите и на бизнисите кои се погодени од пандемијата (The Moscow Times, 15 април 2020). Сепак, двојните шокови на КОВИД-19 и пониските цени на нафтата во 2020 година ја усложнија состојбата и резултираа со федерални трансфери кои беа значително пониски од посакуваното ниво на посветеност. Објавен во средината на април 2020 година, владиниот пакет мерки не надминуваа 1,5 - 2 проценти

од БДП на Русија (The Moscow Times, 15 април 2020 година). Тоа во суштина значеше дека од регионите се очекуваше да се справат со пандемијата и со нејзините социјални и економски влијанија движејќи се околу постоечките ресурси (Тот-Цифра, 2020).

Понатаму, многу гувернери беа збунети во однос на границите на нивните регионални овластувања и беа обесхрабрани поради ограничениот капацитет да се справат со пандемијата. Така, на пример, кога регионалните лидери на регионите Чеченија и Челјабинск се обидоа да ги затворат своите регионални граници, Федералната влада испрати јавно предупредување дека „не треба да ги мешаат регионалните и федералните права и привилегии“ (Медуза, 6 април 2020 година).

Всушност, многу региони едноставно не беа подготвени за задачата: тие се мачеа да воспостават и спроведат ефективни процедури за тестирање и мерки за контрола на јавното здравје и инфекциите, наидоа на тешкотии да обезбедат доволно резерви на кислород во регионалните болници и доцнеа со снабдувањето со лична заштитна опрема за болниците, во домовите за долгорочна нега и во пензионерските домови (Винокуров, 2020; Тот-Цифра, 2020; Мароу, 2020). Со децентрализацијата беа откриени значителни регионални разлики во ресурсите за здравствена заштита низ целата земја, што доведе до тоа некои гувернери, како што е гувернерот на Владимирската област, Владимир Шипјагин, јавно да му

се пожалат на Путин за лошата состојба на здравствениот систем во неговиот регион (Тот-Цифра, 2020 година). Неколку проблеми, вклучувајќи недостаток од медицински персонал, болнички кревети и лекови; недостаток на вентилатори во помалку богатите региони; недостаток на лична заштитна опрема; и несоодветни мерки за контрола на инфекцијата, при што некои здравствени установи се претворија во големи раширувачи на вирусот, значително ја усложнија состојбата и придонесоа за растечкиот скептицизам кај јавноста во однос на капацитетот на регионалните раководители да го сузбијат ширењето на вирусот и квалитетот и пристапноста на руските здравствени услуги (The Moscow Times, 24 април 2020 година).

Од почетокот на пандемијата во март 2020 година, Русија помина низ три бранови и моментално е во четвртиот бран, при што дневните случаи и смртните случаи достигнуваат највисоко ниво досега. Првото национално затворање во Русија по најавата на претседателот за неработен период започна на 30 март, а одлуката на градоначалникот на Москва Сергеј Собјанин да воведат наредба на граѓаните да останат дома, исто така, започна на 30 март. Другите региони го следеа нивното водство. Во случајот со Москва, строгото затворање беше продолжено до почетокот на јуни 2020 година и проследено со воведување систем за дигитална пропусница што им овозможуваше на жителите да ги напуштат своите домови само од суштински причини. Ова затворање заврши нагло во јуни 2020 година,

кога повеќето региони, вклучително и Москва, ги укинаа ограничувањата, и покрај фактот што случаите на корона вирус продолжија да растат (Интерфакс, 1 јуни 2020; Реинсфорд, 2020). Многу е веројатно дека одлуката е донесена од политички и економски согледувања, бидејќи набргу потоа руските власти продолжија со одржување на значајната парада на Денот на победата на Црвениот плоштад на 24 јуни, по што следувааше национално гласање за уставните амандмани, почнувајќи од 25 јуни. Како резултат на тоа, до есента 2020 година, вкупниот број на случаи на корона вирус во Русија надмина 1 милион, што ја прави четврта земја по Соединетите Држави, Бразил и Индија што го достигна овој број.

Непосредно пред вториот бран да заземе замав во септември 2020 година, руската влада објави регистрација на првата вакцина против корона вирус во светот, која беше наречена „Спутник В“, по што следувааше одобрување на втората вакцина во октомври 2020 година. Полагајќи големи надежи во капацитетот на кампањата за вакцинација да го намали бројот на случаи, Владата одлучи да не работи уште еден период на национално ниво, но на регионалните раководители им даде зелено светло да воведат привремено затворања на области, да ги затворат училиштата и да спроведат други мерки доколку бројот на случаи продолжи да се зголемува. И така и сторија: до почетокот на декември 2020 година, стапката на дневни инфекции скокна на речиси триесет илјади, принудувајќи ја Владата да го забрза почетокот на кампањата за

вакцинација, повторно без најавени строги мерки за затворање области. Кампањата започна во Москва на 5-ти декември и се прошири во сите руски региони до 15-ти декември, при што властите ги повикаа наставниците, лекарите и социјалните работници да ги примат своите први дози од Спутник В.

Сепак, овие повици не беа слушнати. Неколку месеци по почетокот на кампањата за вакцинација, руското население покажа една од највисоките стапки на колебливост за вакцинација во светот. Анкетата на Центарот Левада утврди дека повеќе од 62 проценти од руските испитаници не се подготвени да се вакцинираат со Спутник В, при што особено помладите испитаници се поколебливи (Novaya Gazeta, 12 мај 2021 година). До крајот на јуни 2021 година, само 13 проценти од Русите ги примиле двете дози - во споредба со повеќе од половина Американци и 87 проценти од Исланѓаните (Мировалев, 2021 година). Заедно со големата незапознаеност на Русите со потребата од носење маски, одржување социјално растојание и тестирање за КОВИД, масивната колебливост за вакцинацијата придонесе за почетокот на третиот бран во текот на летото 2021 година со повеќе од дваесет илјади нови случаи на дневно ниво (Ким, 2021). Оттогаш, ширењето на вирусот продолжи со несмалено темпо, при што дневниот број на инфекции и смртни случаи достигна највисоко ниво за време на четвртиот бран во есента 2021 година (The Moscow Times, 9 ноември 2021). Бидејќи бројот на инфекции се искачи на

повеќе од 36.000 случаи на ден со повеќе од 1.000 смртни случаи на ден кон крајот на октомври, руската влада продолжи со мерката за уште еден неделен платен одмор низ целата земја, почнувајќи од 30 октомври 2021 година. Наредбата веднаш ја следеа Москва и другите региони кои објавија еднонеделно делумно затворање на области и затворања на повеќето услуги кои не се од суштинско значење (The Moscow Times, 10 декември 2021 година). Од 10 декември 2021 година, Русија има потврдено 9.956.679 случаи на коронавирус и 287.180 смртни случаи, според националниот информативен центар за коронавирус (The Moscow Times, 10 декември 2021 година).

Надлежните органи применија различни стратегии за да ја забрзаат кампањата за вакцинација. Така, на пример, во летото 2021 година, некои региони се обидоа да привлечат луѓе во центрите за вакцинација со готовина, потврди за подароци, лотарии и бесплатни билети за кина или музеи. Градоначалникот на Москва, Сергеј Собјанин, дури најави дека градот ќе подарува по пет автомобили секоја недела на вакцинираните жители. Меѓутоа, ниту една од овие стимулации не предизвика значително зголемување на стапките на вакцинација. И така, кога четвртиот бран надојде во есента 2021 година, многу региони го преиспитаа својот благ пристап кон вакцинацијата и се насочија кон заострување на правилата. Изненадувачки е што ова се случи истовремено кога претседателот Путин нагласи дека вакцинацијата против КОВИД-19 треба да

остане доброволна одлука. Всушност, постепеното заострување на политиките за вакцинација започна веќе во летото 2021 година, кога некои регионални раководители, вклучително и градоначалникот на Москва, Сергеј Собјанин, воведоа задолжителна стапка на вакцинација од 60 проценти за бизнисите кои работат во услужните сектори, а одредени популарни туристички дестинации, како што се Сочи, туристички град на Црното Море, воведоа ограничувања за патување со кои се бара од сите патници да го докажат својот статус на вакцинација или да пристигнат со негативен тест за КОВИД-19 (The Moscow Times, 16 јуни, 2021). До крајот на октомври, сите 85 региони во Русија воведоа задолжителни вакцини за одредени категории работници, а многу региони објавија дека пропусниците со QR-код ќе бидат потребни за пристап до сите јавни места, ресторани и меѓуградски возови и авиони во радикален потег наменет да ја поттикне бавната кампања за вакцинација во Русија. Некои градови, како што е Санкт Петербург, наредија задолжителна вакцинација за сите жители постари од 60 години, како и за луѓе со одредени хронични болести (The Moscow Times, 10 декември 2021 година). Новите политики навистина резултираа со скромно зголемување на националните стапки на вакцинација, но истовремено доведоа до голем број протести и развој на пазар кој нуди лажни сертификати за вакцинација против КОВИД-19 (Коалсон, 2021). До 10 декември 2021 година, 41,2 проценти од руското население примило две вакцини против КОВИД-19 (Русија: Профил на

земјата на пандемијата на коронавирус, н.д.). Иако се ветувачки, овие бројки сè уште се далеку под препорачаниот праг од 70 проценти што се смета за неопходен за да се спречи ширењето на вирусот.

Неколку фактори може да го објаснат скептицизмот за вакцините во Русија, вклучително и загриженоста за безбедноста на вакцината, теориите на заговор кои широко циркулираат на социјалните мрежи и неконзистентните пораки за јавното здравје кои беа проследени со неефикасно управување со пандемијата и ограничени социоекономски мерки за помош. Покрај тоа, советската култура на неоткривање која сè уште преовладува меѓу руските јавни службеници и функционери, заедно со долгогодишната недоверба во јавните власти кај руското население, придонесоа за колебливоста за вакцината (Кинг и Мухина, 2021). Како прво, брзината со која вакцината Спутник В беше воведена на рускиот пазар, една година пред завршувањето на третата фаза од клиничките испитувања, првичниот скептицизам на меѓународната научна заедница кон вакцината и доцнењето на нејзиното меѓународно одобрување, ја потиснаа сликата за вакцината во Русија и создадоа сомнежи кај населението во однос на безбедноста на вакцината (Браун, 2020). Иако подоцнежните студии, вклучително и онаа објавена во медицинското списание „The Lancet“, укажаа на ефективноста на вакцината „Спутник“, многу Руси и понатаму не се убедени. Оваа загриженост беше потврдена со независно истражување кое го истражуваше отпорот на

Русите кон вакцинација (Берман, 2021). Во таа студија, 33 проценти од испитаниците кажале дека се плашат од несакани ефекти, 20 проценти изјавиле дека чекаат да завршат клиничките испитувања, а 16 проценти не гледаат причина да се вакцинираат (Берман, 2021). Покрај тоа, широкораспространето верување во различни теории на заговор придонесе за фактот дека неверојатни 64 проценти од Русите веруваат дека коронавирусот е измислен во лабораторија, а 69 проценти не се плашат да се заразат од вирусот, бидејќи цврсто веруваат дека прикажаните опасности од КОВИД-19 се претерани (Јаблоков, 2021).

Понатаму, наследените навики од советското минато, во комбинација со претходно постоечката недоверба кон Владата кај руското население, неконзистентните пораки за јавно здравје и ограничените социоекономски мерки за олеснување, ја направија отпорноста кон вакцините особено силна во случајот со Русија. Како што тврдат Шок и Белиакова (2020), со пандемијата беа откриени долготрајните советски наследни навики кои влијаат на процесот на управување и на односите меѓу државата и општеството, кои најдобро се опишани како култура на неоткривање. За време на пандемијата, културата на неоткривање се манифестираше во недоследноста на владиниот пристап. Со тоа што федералните власти прво ги преземаа одлучувачките чекори за затворање на националните граници, но потоа ги формулираа привремените мерки за карантин како „режим на слободни денови“;

што значи одмор од работните обврски и по префрлање на најголемиот дел од одговорноста за управување со пандемијата на регионалните власти, Владата ѝ испрати на јавноста контрадикторна порака за сериозноста на појавата на вирусот, што резултираше со голем број теории на заговор. Понатаму, со потценување на сериозноста на појавата на вирусот и несоодветно известување за предизвиците и недостатоците со кои се соочува рускиот здравствен систем, кои беа очигледни за многу набљудувачи низ целата земја и за кои известуваа независните медиуми и социјалните мрежи, Владата дополнително ја влоши веќе постоечката недоверба во државните институции, здравствениот систем и медицинските професионалци. Ниските нивоа на доверба во здравствениот систем беа пријавени долго пред пандемијата, при што една анкета на јавното мислење спроведена од Рускиот центар за истражување на јавното мислење во 2019 година покажа дека 41 процент од Русите не им веруваат на медицинските професионалци (РБЦ, 11 декември 2019 година). Пандемијата веројатно придонесе за натамошно намалување на довербата на јавноста во рускиот здравствен систем и владините институции во целина (Трудољубов, 2020 година). Овој тренд го потврди заменик-претседателот на рускиот парламент, Петр Толстој, кој во октомври 2021 година призна дека „Владата ја загуби информативната кампања за борбата против коронавирусот“ (Саур, 2021). Ова го повтори и Денис Волков, директор на независната организација за гласање Левада Центар, кој изјави дека Владата испратила

„премногу измешани пораки до јавноста за пандемијата“ (Сауер, 2021).

Покрај тоа, несовпаѓањето на официјалните и на алтернативните податоци за ширењето на вирусот, заедно со измената и дополнувањето на рускиот Кривичен законик и Законикот за административни прекршоци на 31 март 2020 година, со кои се воведени кривични казни за „свесно јавно ширење лажни информации“ во контекст на вонредни состојби, како и административни казни за медиумите кои објавуваат такви информации, дополнително убеди многу Руси дека не треба да ѝ се верува на Владата (Amnesty International, 3 април 2020; Трудољубов, 2020; Катаева, 2020; Џутсати, 2020). Воедно, неуспехот на многу регионални раководители да го сузбијат вирусот и да ги задоволат потребите на населението во време на вонредна состојба во јавното здравство само ја зголеми недовербата на јавноста во државните институции, понекогаш доведувајќи до отворени конфликти со властите. Така, на пример, во републиката Северна Осетија-Аланија, околу 2.000 луѓе се собраа на плоштадот пред зградата на Владата во Владикавказ, главниот град на Северна Осетија, на 20 април 2020 година. Демонстрантите побараа оставка од регионалниот гувернер, Вјачеслав Битаров, ослободување на популарниот активист од полициски притвор и подобрување на економските услови (Катаева, 2020; Џутсати, 2020). Кога полицијата и руската национална гарда почнаа насилно да ги раздвојуваат демонстрантите, некои фрлаа камења врз службениците. На крајот, владините сили

го расчистија центарот на градот и уапсија десетици учесници на собирот (Катаева, 2020; Џутсати, 2020). Жителите на другите републики во регионот, особено Дагестан, исто така покажаа високо ниво на незадоволство од властите, жалејќи се на лошата состојба на здравствениот систем на Републиката, строгите мерки за самоизолација наметнати од регионалните влади за да го сузбијат вирусот и неуспехот на Владата да понуди соодветни мерки за помош за поддршка на регионалната економија, бизнисите и поединците кои се борат со пандемијата (Џутсати, 2020). Како што се намалуваше популарноста на гувернерот на Дагестан, Владимир Василиев, тој се обиде да ја делегира одговорноста за спроведување на наредбата за самоизолација на општинските власти, што заврши со целосно фијаско (Џутсати, 2020). Неефикасно управување со пандемијата беше забележано и во други региони низ земјата, вклучително и во Санкт Петербург, што дополнително ги влошува долготрајните тензии меѓу државата и народот и ја поттикнува културата на отпор кон властите низ целата земја.

Како што тврдеа некои стручни лица, поплаките и фрустрацијата поради ограничената и краткорочна владина поддршка понудена на бизнисите и населението за време на пандемијата дополнително го објаснуваат широкораспространетото непочитување на владините наредби за самоизолација од страна на Русите, големата непопуларност на затворањата на областите и севкупниот скептицизам во однос на информациите обезбедени од Владата за вирусот и официјалните податоци за

ширењето на болеста. Според Тарасенко (2021) и Кук и Твиг (2020), севкупниот одговор на социјалната политика на Русија на пандемијата се карактеризираше со привремени краткорочни мерки, имаше ограничен опсег и честопати не стигаше до некои од најранливите групи на население. Првото спомнување на социјалната помош и економските мерки поврзани со КОВИД беше во обраќањето на претседателот до нацијата на 25 март 2020 година. Во социјалната сфера, Владата вети автоматско продолжување на социјалните бенефиции без потреба да се доставуваат дополнителни информации или да се аплицира лично до властите во текот на следните шест месеци, дополнителни парични трансфери за семејствата со деца, одредени привремени мерки за поддршка на невработените и на здравствените и социјалните работници, мораториум за кратење на комуналните услуги за долгови и казни за задоцнето плаќање од 1 април до 31 декември 2020 година и неколку други мерки. Семејствата со деца добија најголема поддршка, при што Владата воведо нови политички мерки за справување со негативните влијанија од пандемијата и зголемување на финансирањето за постојните политики (Тарасенко, 2021). Така, на пример, Владата објави еднократна исплата од 10.000 рубљи по дете на возраст од 3 до 16 години, почнувајќи од 1 јуни 2020 година. Воедно, на сите руски семејства со деца помали од 3 години им понуди уште една мерка за помош во износ од 5.000 рубљи по дете за април, мај и јуни 2020 година. Покрај тоа, беа зголемени редовните месечни исплати на подобните семејства со

деца, а некои региони понудија дополнителни еднократни исплати на семејствата од регионалните буџети (Тарасенко, 2021; Светска банка, 2020). Владата исто така понуди финансиски бонуси за здравствените и за социјалните работници кои работеа во првите редови во борбата против коронавирусот, при што исплатите се пресметуваа врз основа на квалификациите на вработените и врз основа на тоа дали работеле директно со пациенти со коронавирус (руска влада, 18 мај 2020 година).

Освен тоа, Владата вети одредени мерки за економска поддршка, вклучително и одложување на корпоративниот данок за шест месеци, намалување на социјалните даноци што претпријатијата треба да ги плаќаат за своите вработени и шестмесечно одложување на плаќањето на закупнината. Подоцна, Владата објави и список на организации кои се важни за руската економија и оттука имаат право да добијат владина поддршка доколку тоа е потребно (Шервин, 2020). Со одредено одложување, надлежните органи започнаа и низа програми, вклучително даночни одложувања, мораториум за стечај и заеми без камата за помош на малите и средните претпријатија. Сепак, овие мерки се покажаа како недоволни за да се задоволат потребите на малите и средните претпријатија, при што многу бизниси се борат да опстанат, а многу други се затворија (Шервин, 2020; Исаченков, 2020; Перемитин и Ткачев, 2021). Како резултат на тоа, со оглед на ограничениот опсег на мерките за социјална и економска помош, многу граѓани сметаа дека ова е доказ за

целокупното занемарување на потребите на народот од страна на Владата, при што многумина ја доведуваат во прашање искреноста на владината порака и избраа да се спротивстават на владините наредби со цел да ги обезбедат своите приходи и да ги одржуваат средствата за егзистенција (Трудољубов, 2020).

Како заклучок, во обидот да се откријат причините за недоволно соодветниот одговор на руската влада на КОВИД-19, беа идентификувани неколку фактори. Прво, авторитарната и прекумерно централизираната природа на политичките институции во Русија, кои им дадоа приоритет на политичките согледувања и загриженоста за легитимноста на режимот пред јавната безбедност и ја обесхрабрија вистинската регионална иницијатива, ја потиснаа способноста на Владата да ја сузбие пандемијата. Регионалните раководители честопати не поседуваа вештини, ресурси и овластување да ги спроведат неопходните политики и мерки за сузбивање, што резултираше со катастрофални случувања во неколку руски региони. Второ, советските наследни навики поврзани со културата на неоткривање заедно со неконзистентните пораки за јавното здравје за време на пандемијата и недостатокот на соодветна безбедносна мрежа и економска поддршка во време на криза придонесоа за недовербата на јавноста во државните институции, што укажува на затегнатите односи меѓу граѓаните и државата. Ова се одрази во отпорот на народот кон владините наредби, вклучувајќи го и широкораспространетото непочитување на инструкциите за затворање, одбивањето

да се носат маски на јавни места и ниските стапки на вакцинација.

ЗАКЛУЧОК

Во борбата на руската влада да ја сузбие кризата со јавното здравство беа откриени неколку проблеми кои се карактеристични за хибридните режими со лоши механизми на управување и ниски нивоа на јавна доверба во државните институции. Концептот на хибриден режим вклучува различни варијации на недемократски или делумно демократски политики, кои споделуваат голем број заеднички карактеристики. Тие вклучуваат неправилна изборна конкуренција, слаба владина одговорност, високи нивоа на корупција, лошо владеење и ниски нивоа на доверба во државните институции, како и чувство на колективна јавна фрустрација за постигнувањата на Владата, со можност за општествени конфликти кои ја потиснуваат одржливоста на таквите режими на долг рок. Иако сите хибридни режими не се показател за ваквите карактеристики, повеќето од нив ги поседуваат, иако степенот до кој овие проблеми ги потиснуваат постигнувањата и стабилноста на режимот драматично се разликува во различни земји.

Во случајот со Русија, изборниот авторитарен систем воспоставен под водство на Путин го користеше суперпретседателскиот систем за да воспостави вертикален синџир на хиерархиска власт, со силна влада на врвот и безусловна дисциплина што се очекува од пониските нивоа во вертикалата на моќта. Организирани така што ќе функционираат како

непречено функционална технократска држава одгоре надолу, државните институции беа под огромен притисок по почетокот на вонредната состојба во јавното здравство, која изискуваше брза и решителна акција и претставуваше закана со потенцијал да се наруши стабилноста на режимот. Како привремено решение, Федералната влада ја префрли одговорноста за управување со кризата на регионално ниво, делумно за да ја префрли вината, но и да овозможи различен и регионално заснован пристап во борбата против пандемијата. Меѓутоа, како што сликовито покажа рускиот случај, деволуцијата (пренесувањето на овластувањата) на пониско ниво без суштински промени во институционалната структура и фискалните односи создаде повеќе проблеми од очекуваното, истакнувајќи ги недостатоците во воспоставената вертикала на моќта и придонесе за поголем скептицизам меѓу руската јавност во однос на искреноста на владините активности и капацитетот на државата да се справи со пандемијата.

Други фактори, вклучително и долготрајната советска култура на неоткривање, заедно со збунувачките пораки за јавното здравје и несогласувањата во официјалните и алтернативните податоци за ширењето на вирусот, изгледа дека дополнително ја зајакнаа јавната недоверба кон Владата и државните институции, додека недостатокот на сеопфатна сигурносна мрежа придонесе многу граѓани да останат на своите работни места и да ги избегнат владините ограничувања. Како резултат на тоа, во Русија се разви чудна култура на граѓанска непослушност кон владините наредби, што е пример за непочитување на мерките за јавно здравје, како и широкораспространето колебање против вакцините. Останува да се види како опаѓачкото ниво на доверба на јавноста во државните институции и зголеменото незадоволство од работата на Владата ќе се одразат на рускиот политички систем. Сепак, она што е очигледно е дека актуелната криза во јавното здравство придонесе за поголема поделба меѓу државата и нејзиниот народ.

РЕФЕРЕНЦИ

- Aljazeera* (2021) Russia reports record daily COVID deaths, 28 септември. Достапно на: <https://www.aljazeera.com/news/2021/9/28/russia-records-high-figure-for-daily-coronavirus-deaths> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- Amnesty International* (2020) Russian Federation: 'Fake news' bill prompted by COVID-19 threatens freedom of expression, 3 април. Достапно на: <https://www.amnesty.org/en/documents/eur46/2093/2020/en/> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Berman, R.* (2021) Russians 'have a hard time trusting their own vaccine,' expert says, *Medical News Today*, 12 октомври. Достапно на: <https://www.medicalnewstoday.com/articles/russians-have-a-hard-time-trusting-their-own-vaccine-expert-says> (Пристапено на: 12 декември 2021)

- Brown, C.* (2020) Russia's Sputnik V vaccination program has started, but it's facing resistance, CBC News, 9 December. Достапно на: <https://www.cbc.ca/news/world/russia-vaccine-caution-1.5833611> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Burakovsky, A.* (2021) Russia's COVID-19 response slowed by population reluctant to take domestic vaccine, *The Conversation*, 25 август. Достапно на: <https://theconversation.com/russias-covid-19-response-slowed-by-population-reluctant-to-take-domestic-vaccine-165925> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Chen, H., Shi, L., Zhang, Y., Wang, X and Sun, G.* (2021) A cross-country core strategy comparison in China, Japan, Singapore and South Korea during the early COVID-19 pandemic, *Globalization and Health*, 17(22). Достапно на: <https://globalizationandhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12992-021-00672-w> (Пристапено на: 13 декември 2021).
- Coalson, R.* (2021) As Russia's coronavirus crisis persists, proposals for mandatory QR codes are meeting fierce resistance, *Radio Free Europe/Radio Liberty*, 24 ноември. Достапно на: <https://www.rferl.org/a/russia-qr-code-mandates-covid-backlash/31577211.html> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- Cook, L., and Twigg, J.* (2020) Can Russia's health and welfare systems handle the pandemic?, *Current History*, 119(819), pp. 251–257. DOI: <https://doi.org/10.1525/curh.2020.119.819.251> (Пристапено на: 11 декември 2021)
- Deprez, F.* (2020) Russia's confusing COVID-19 response, *Foreign Policy Research Institute*, 7 Април. Достапно на: <https://www.fpri.org/article/2020/04/russias-confusing-covid-19-response/> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Di Bella, G., Dynnikova, O. and Grigoli, F.* (2017) Fiscal federalism and regional performance, *IMF Working Paper No. 265*. Достапно на: <https://doi.org/10.5089/9781484330166.001> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- Dynnikova, O., Kyobe, A. and Slavov, S.* (2021) Regional disparities and fiscal federalism in Russia, *International Monetary Fund, Working Paper No. 144*. Достапно на: <https://doi.org/10.5089/9781513573649.001> (Пристапено на: 11 декември 2021)
- Dzutsati, V.* (2020) The pandemic crisis erupts into riots in the North Caucasus, *Eurasia Daily Monitor*, 17(60). Достапно на: <https://jamestown.org/program/the-pandemic-crisis-erupts-into-riots-in-the-north-caucasus/> (Пристапено на: 11 декември 2021)
- Fish, S.* (1997) The pitfalls of Russian superpresidentialism, *Current History*, 96(612), pp. 326-330.
- France 24 (2021) Moscow to require anti-Covid pass to enter bars, restaurants as cases surge*, 22 јуни. Достапно на: <https://www.france24.com/en/europe/20210622-moscow-to-require-anti-covid-pass-to-enter-bars-restaurants-as-cases-surge> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- Gel'man, V.* (2014) The rise and decline of electoral authoritarianism in Russia, *Demokratizatsiya*, 22(4), pp. 503-522. DOI: 10.30570/2078-5089-2012-67-4-65-88 (Пристапено на: 12 декември 2021)

- Gel'man, V. and Zavadskaya, M.* (2020) Explaining bad governance in Russia: Institutions and incentives, PONARS Eurasia, 30 јануари. Достапно на: <https://www.ponarseurasia.org/explaining-bad-governance-in-russia-institutions-and-incentives/> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Gershkovich, E. and Cordell, J.* (2020) In first Address to Nation on the coronavirus, Putin holds back from stringent measures, *The Moscow Times*, 27 март. Достапно на: <https://www.themoscowtimes.com/2020/03/25/in-first-address-to-nation-on-the-coronavirus-putin-holds-back-from-stringent-measures-a69748> (Пристапено на: 11 декември 2021)
- Hale, H.* (2010) Eurasian politics as hybrid regimes: The case of Putin's Russia, *Journal of Eurasian Studies*, 1(1), pp. 33-41. Достапно на: <https://doi.org/10.1016/j.euras.2009.11.001> (Пристапено на: 5 декември 2021)
- Interfax* (2020) Regiony tsentral'noi Rossii s 1-go iunija smiagchaiut antivirusnye ogranicheniia [Regions of Central Russia will soften anti-virus restrictions from јуни 1], 1 јуни. Достапно на: <https://www.interfax.ru/russia/711132> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Isachenkov, V.* (2020) Facing disaster, Russian businesses find Kremlin's COVID-19 aid lacking, *CBC News*, 27 февруари. Достапно на: <https://www.cbc.ca/news/world/russian-business-support-1.5546241> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- Kataeva, M.* (2020) V Sovetskom Soiuze koronavirusa net. Kto i zachem vyshel na miting protiv samoizoljatsii v Severnoi Osetii [There is no coronavirus in the Soviet Union. Who and why went to a rally against self-isolation in North Ossetia], *BBC News*, 20 Април. Достапно на: <https://www.bbc.com/russian/features-52342710> (Пристапено на: 11 декември 2021)
- Kim, L.* (2021) Despite hundreds of daily COVID-19 deaths in Russia, Moscow streets are bustling, *NPR*, 6 мај. Достапно на: <https://www.npr.org/2021/05/06/994376704/despite-hundreds-of-daily-covid-19-deaths-in-russia-moscow-streets-are-bustling> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- King, S. and Mukhina, N.* (2021) Making sense of COVID-19 vaccine hesitancy in Russia: Lessons from the past and present, *Queen's Gazette*, 20 август. Достапно на: <https://www.queensu.ca/gazette/stories/making-sense-covid-19-vaccine-hesitancy-russia-lessons-past-and-present> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Krasnaia Liniia* (2020) Gubernatoropad vremen koronavirusa. Chetyre gubernatora otpravleny v otstavku [Governors' dismissal in times of coronavirus. Four governors dismissed], 3 април. Достапно на: <https://www.rline.tv/news/2020-04-03-gubernatoropad-vremen-koronavirusa-chetyre-gubernatora-otpravleny-v-otstavku/> (Accessed 10 декември 2021)
- Latypova, L.* (2020) Russia's response to the Coronavirus: The 2020 timeline, *The Moscow Times*, 21 December. Достапно на: <https://www.themoscowtimes.com/2020/12/21/russias-response-to-the-coronavirus-the-2020-timeline-a72420> (Пристапено на: 10 декември 2021)

- Levitsky, S. and Way, L.A.* (2002) Elections without democracy: The rise of competitive authoritarianism, *Journal of Democracy*, 13(2), pp. 51-65. Достапно на: https://scholar.harvard.edu/levitsky/files/SL_elections.pdf (Пристапено на: 12 декември 2021)
- Marrow, A.* (2020) Under pressure from Putin and coronavirus, Russian governor resigns, *Reuters*, 3 април. Достапно на: <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-russia-regions/under-pressure-from-putin-and-coronavirus-russian-governor-resigns-idUSKBN21L2NR> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Meduza* (2020) Ne nado putat' regional'nye polnomochiia s federal'nymi [Do not confuse regional powers with federal ones], 6 април. Достапно на: https://meduza.io/news/2020/04/06/ne-nado-putat-regionalnye-polnomochiya-s-federalnymi-mishustin-zapretil-zakryvat-granitsy-mezhdu-regionami-rossii?utm_source=website&utm_medium=push&utm_campaign=browser_news (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Mirovalev, M.* (2021) As cases, deaths soar in Russia, why are vaccination rates low?, *Aljazeera*, 29 јуни. Достапно на: <https://www.aljazeera.com/news/2021/6/29/as-cases-deaths-soar-in-russia-why-are-vaccination-rates-low> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Novaya Gazeta* (2021) 'Levada': Bolee 60% rossiian ne gotovy sdelat privivku ot Covid-19 rossiiskoi vaktsinoi 'Sputnik V' ['Levada': More than 60% of Russians are not ready to be vaccinated against Covid-19 with the Russian vaccine Sputnik V], 12 мај. Достапно на: <https://novayagazeta.ru/articles/2021/05/12/levada-bolee-60-rossiian-ne-gotovy-sdelat-privivku-ot-covid-19-rossiiskoi-vaktsinoi-sputnik-v> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- Paneyakh, E.* (2014) The overregulated state, *Social Sciences*, 45(1), pp. 20-33.
- Peremitin, G. and Tkachev, I.* (2021) Kazhdyi desiatyi biznes v Rossii predupredil o riske zakrytiia v 2021 godu [Every tenth business in Russia warned of the risk of closure in 2021], *RBC*, 25 февруари. Достапно на: <https://www.rbc.ru/economics/25/02/2021/603664ba9a79472b2daabe02> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- President of Russia* (2020) Ukaz o merakh po obespecheniiu sanitarno-epidemiologicheskogo blagopoluchiiia naseleniia v sviazi s rasprostraneniem koronavirusnoi infektsii [Decree On measures to ensure the sanitary and epidemiological well-being of the population in the Russian Federation in connection with the spread of the new coronavirus infection (COVID-19)], 2 април. Достапно на: <http://kremlin.ru/acts/news/page/54> (Пристапено на: 11 декември 2021)
- Rainsford, S.* (2020) Coronavirus: Lockdown eased in Moscow after nine weeks, *BBC News*, 1 јуни. Достапно на: <https://www.bbc.com/news/world-europe-52875568> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- RBC* (2019) Bolee 40% rossiian zaiavili o nedoverii vracham [More than 40% of Russians said they did not trust doctors], 11 December. Достапно на: <https://www.rbc.ru/society/11/12/2019/5df089c29a79479c2d976fb1> (Пристапено на: 11 декември 2021)

- Ross, C. (2018) Regional elections in Russia: Instruments of authoritarian legitimacy or instability?, Palgrave Communications, 4(75). Достапно на: <https://doi.org/10.1057/s41599-018-0137-1> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- Russia: Coronavirus pandemic country profile, Our World in Data, n.d. Достапно на: <https://ourworldindata.org/coronavirus/country/russia> (Пристапено на: 11 декември 2021)
- Russian Government (2020) The Government allocates over 7.6 billion roubles for additional payments to social workers, 18 мај. Достапно на: <http://government.ru/en/docs/39697/>
- Ruvinskiy, V. (2020) Pochemu moskvichi vyshli v karantin iz doma [Why Muscovites left their homes during quarantine], Vedomosti, 12 април. Достапно на: <https://www.vedomosti.ru/opinion/articles/2020/04/12/827849-pochemu-moskvichi-v> (Пристапено на: 11 декември 2021)
- Sauer, P. (2021) ‘You reap what you sow’: Russians party despite record Covid figures, The Guardian, 18 октомври. Достапно на: <https://www.theguardian.com/world/2021/oct/18/you-reap-what-you-sow-russians-party-despite-record-covid-figures> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- Shastry, V. (2021) How the pandemic revealed the fault lines in Asia’s economic success story, Fortune, 14 јули. Достапно на: <https://fortune.com/2021/07/14/covid-pandemic-asia-economic-development-income-inequality/> (Пристапено на: 13 декември 2021)
- Sewell, P. (2020) Russia’s Covid-19 reality gap, The Moscow Times, 15 December. Достапно на: <https://www.themoscowtimes.com/2020/12/15/russias-covid-19-reality-gap-a72367> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- Sherwin, E. (2020) Russia’s ‘corona-holidays’ leave small businesses in freefall, Deutsche Welle, 3 Април. Достапно на: <https://www.dw.com/en/russias-corona-holidays-leave-small-businesses-in-freefall/a-53010856> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- Shok, N. and Beliakova, N. (2020) How Soviet legacies shape Russia’s response to the pandemic: Ethical consequences of a culture of non-disclosure, Kennedy Institute of Ethics Journal, 17 јуни. Достапно на: <https://kiej.georgetown.edu/soviet-legacies-pandemic-special-issue/> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Smeltzer, M. (2020) As coronavirus cases surge across Russia, Putin retreats, Freedom House, 11 мај. Достапно на: <https://freedomhouse.org/article/coronavirus-cases-surge-across-russia-putin-retreats> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- Smyth, R., Sharafutdinova, G., Klein, A., and Model, T. (2020) The Russian power vertical and the COVID-19 challenge: The trajectories of regional responses, PONARS Eurasia, 20 април. Достапно на: <https://www.ponarseurasia.org/the-russian-power-vertical-and-the-covid-19-challenge-the-trajectories-of-regional-responses/> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Starodubtsev, A. (2018) Federalism and regional policy in contemporary Russia. London and New York: Routledge. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315582061> (Пристапено на: 12 декември 2021)

- Tarasenko, A.* (2021) Russia's social policy response to Covid-19: Temporary and categorized benefits, CRC 1342 Covid-19 Social Policy Response Series, 3. Bremen: Universität Bremen, SFB 1342 Globale Entwicklungsdynamiken von Sozialpolitik/CRC 1342 Global Dynamics of Social Policy. Достапно на: <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-71811-3> (Пристапено на: 11 декември 2021)
- Teague, E.* (2020) Russia's constitutional reforms of 2020, *Russian Politics*, 5, pp. 301-328. Достапно на: https://brill.com/view/journals/rupo/5/3/article-p301_3.xml?language=en (Пристапено на: 12 декември 2021)
- The Moscow Times* (2020) Explainer: How Russia's healthcare system is tackling the coronavirus, 24 април. Достапно на: <https://www.themoscowtimes.com/2020/04/24/explainer-how-russias-healthcare-system-is-tackling-the-coronavirus-a70081> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- The Moscow Times* (2020) In 4th Coronavirus Address, Putin calls for stronger business support, 15 април. Достапно на: <https://www.themoscowtimes.com/2020/04/15/in-4th-coronavirus-address-putin-calls-for-stronger-business-support-a70000> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- The Moscow Times* (2021) Coronavirus in Russia: The Latest News, 10 December. Достапно на: <https://www.themoscowtimes.com/2021/12/10/coronavirus-in-russia-the-latest-news-dec-10-a69117> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- The Moscow Times* (2021) Moscow orders mandatory vaccinations for service workers as Covid-19 cases surge, 16 јуни. Достапно на: <https://www.themoscowtimes.com/2021/06/16/moscow-orders-mandatory-vaccinations-for-service-workers-as-covid-19-cases-surge-a74231> (Пристапено на: 12 декември 2021)
- The Moscow Times* (2021) Russia becomes world leader in weekly Covid deaths, 9 ноември. Достапно на: <https://www.themoscowtimes.com/2021/11/09/russia-becomes-world-leader-in-weekly-covid-deaths-a75517> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Tóth-Czifra, A.* (2020) The malaise of the Russian regions, Institute of Modern Russia, 4 мај. Достапно на: <https://imrussia.org/en/analysis/3106-the-malaise-of-the-russian-regions> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- Trudolyubov, M.* (2020) In Russia, distrust of authority hinders coronavirus response, Wilson Center, 17 април. Достапно на: <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/russia-distrust-authority-hinders-coronavirus-response> (Пристапено на: 11 декември 2021)
- Vinokurov, A.* (2020) Gubernatory vkhodiat v zonu riska [Governors are at risk], *Kommersant*, 13 април. Достапно на: <https://www.kommersant.ru/doc/4321372> (Пристапено на: 10 декември 2021)
- What is good governance, UNESCAP*, 2009. Достапно на: <https://www.unescap.org/resources/what-good-governance> (Пристапено на: 5 декември 2021)
- World Bank* (2020) COVID-19 (Coronavirus) policy response to protecting the poorest and most vulnerable in Russia, 4 мај. Достапно на: <https://www.worldbank.org/en/country/>

russia/brief/covid-19-response-poor-vulnerable-russia (Пристапено на: 11 декември 2021)

Yablokov, I. (2021) How the Kremlin's years of conspiracy spreading are biting back, The Moscow Times, 1 март. Достапно на: <https://www.themoscowtimes.com/2021/03/01/how-the-kremlins-years-of-conspiracy-spreading-are-biting-back-a73111> (Пристапено на: 12 декември 2021)

Elena Maltseva
Department of Political Science
Faculty of Arts, Humanities and Social Sciences
University of Windsor, Canada

MUDDLING THROUGH THE PANDEMIC: MAKING SENSE OF RUSSIA'S CONFUSING RESPONSE TO COVID-19

Abstract:

This paper examines the Russian government response to Covid-19, which proved to be ineffective at keeping the virus under control and mitigating the negative socioeconomic effects of the pandemic. It argues that the causes of the Russian government's suboptimal response to Covid-19 can be attributed to two main factors. First, the authoritarian and overly centralized structure of Russia's political institutions, which prioritized political and economic considerations over public safety and inhibited genuine regional initiative, undermined the government's ability to contain the pandemic. The regional heads often lacked the skills, financial resources and authority to implement the necessary policies and containment measures, resulting in disastrous developments in several Russian regions. Second, the Soviet legacies associated with a culture of non-disclosure and the inconsistent public health messaging during the pandemic, combined with limited social relief and economic support measures,

contributed to the public mistrust in state institutions, indicating fraught relations between citizens and the state. This was reflected in public protests and popular resistance to government orders, including the widespread defiance of lockdown instructions, a refusal to wear masks in public places and low vaccination rates. Looking ahead, the long-term consequences of the current public health crisis could be deeply political, contributing to a further schism between the rulers and the ruled.

Keywords: Russia, Covid-19, pandemic, governance, vaccination, Sputnik V

INTRODUCTION

The onset of the Covid-19 pandemic posed tremendous challenges for governments around the world. In responding to these challenges, most countries followed the recommendations of the World Health Organization (WHO) and implemented lockdowns and other preventive public health measures. In

addition, many governments launched a series of economic and social relief programs and reconsidered their approach to protecting civil liberties amidst the chaos of a public health emergency. However, the effectiveness of these measures differed dramatically across the world. Whereas the governments of China, Singapore and South Korea demonstrated high levels of state capacity at containing the spread of the disease and mitigating the negative effects of the pandemic on their economies, other countries, including most post-Soviet states, struggled with managing the public health crisis and the economy (Chen et al., 2021; Shastry, 2021).

The Russian case represents a particularly peculiar example of public health crisis management in which swift government action was followed by fragmented and decentralized attempts of regional authorities to contain the virus; however, the effectiveness of these initiatives proved to be short-lived, inconsistent and often contradictory, raising concerns about low state capacity and regime legitimacy. The government's initial response to the spread of Covid-19 started with the creation of a working group under the State Council of the Russian Federation on the prevention of pandemic spread on March 15, 2020. This was followed by air and land border closures and the introduction of strict lockdowns in Moscow, St. Petersburg and other regions across the

country. However, in April 2020 the government had distanced itself from the responsibility to contain the pandemic, leaving it up to the regional authorities to decide on lockdowns, school closures and other public health precautions and to implement federal support measures. As a result, by the time the second wave of the pandemic hit Russia in the fall of 2020, the situation had turned for the worse, with some of Russia's leading experts arguing that the number of official cases was underreported, and that Russia's figures were most likely not far behind the U.S. numbers (Sewell, 2020). Struggling to keep the virus under control, the government and regional authorities faced regular criticism for their poor crisis management capabilities, contradictory rules, inconsistent lockdowns and lack of a long-term strategy for dealing with the pandemic. Even the launch of a mass vaccination campaign with Sputnik V in December 2020 did not help slow the spread of the disease, with the Russian public and international scientific community expressing doubts about the effectiveness and safety of the Sputnik vaccine. Consequently, the situation continued to deteriorate, and by late September 2021 the authorities reported record numbers of new cases and deaths from coronavirus as well as low vaccination rates, with only 32 percent of the country's population of 146 million partially vaccinated and 28 percent fully vaccinated (Aljazeera, 28 September 2021).

In trying to uncover the causes of such apparent government inefficiency at managing a public health emergency, this paper will argue that the nature of Russia's hybrid regime and overly centralized federal structure, which prioritized political considerations and concerns about regime legitimacy over public safety and discouraged genuine regional initiative, undermined the government's ability to contain the pandemic. Being politically and financially dependent on the central government, the regional authorities found the responsibility for containing the pandemic beyond their capacity to handle, leading to disastrous consequences in several Russian cities and regions, including St. Petersburg, Dagestan and Kuzbass. In addition, the Soviet legacies of a culture of non-disclosure and inconsistent public health messaging contributed to public mistrust in state institutions and the vaccine, indicating fraught relations between citizens and the state. Looking ahead, the situation does not appear as if it will be resolved any time soon. The political inertia of the current regime makes it difficult to implement any decisive changes in the management of the pandemic, whereas the broken state-society relations further reinforce the scepticism and vaccine hesitancy among Russian citizens. As a result, the long-term consequences of the current public health crisis could be deeply political, contributing to a further schism between the rulers and the ruled.

This article contributes to a growing body of literature on state responses to the Covid-19 pandemic in post-Soviet states. The article proceeds as follows. The next section places the Russian case within the comparative theoretical literature on governance and government effectiveness in hybrid regimes, paying particular attention to the nature of Russia's political system, its legitimacy and its institutions. The analytical section discusses the Russian government's response to the pandemic and examines the factors responsible for the poor government performance in tackling the public health emergency. The final section revisits the main argument presented in this article.

Governance and Government Effectiveness in Hybrid Regimes

Following Vladimir Putin's rise to power at the turn of the century, Russia has transformed from a weak democracy to a type of hybrid regime best described as a competitive authoritarian system (Levitsky and Way, 2002). Competitive authoritarian regimes, while paying lip service to the values of democracy, exert control over society and the state institutions through elections that are regular and nominally competitive but display substantial irregularities as well as serious flaws in political culture, government performance and political participation (Levitsky and Way, 2002). Schedler defines such regimes as electoral authoritarian, stating that elections in

such regimes are “broadly inclusive (they are held under universal suffrage), minimally pluralistic (opposition parties are permitted to run), minimally competitive (parties and candidates outside the ruling coalition, while denied victory, are allowed to win votes and seats), [and] minimally open (dissidence is not subject to massive, but often to selective and intermittent repression)” (quoted in Ross, 2018). He is also careful to emphasize that elections in electoral authoritarian regimes are not even minimally democratic, as “governments subject them to manifold forms of authoritarian manipulation that violate the liberal-democratic principles of freedom, fairness, and integrity” (quoted in Ross, 2018).

In the case of Russia, following Putin’s rise to power, the weak and defective electoral democracy of Yeltsin’s era has gradually been replaced with a more authoritarian version characterized by a top-down vertical of power in which the state apparatus, regional elites and economic actors are all hierarchically subordinated to central authority (Hale, 2010). To ensure the regime’s survival, the Putin administration has relied extensively on three institutional mechanisms: superpresidentialism, subnational authoritarianism and a dominant party (Gel’man, 2014). Russia’s superpresidentialism is rooted in the 1993 Constitution and is characterized by an extraordinarily strong presidency with

formal powers to legislate by decree and to determine the composition of the government (Fish, 1997). With Yeltsin’s departure, this system became the platform for the further authoritarianisation of Russia’s fragile institutions. As time passed, the system transformed into one large nationwide top-down political machine having co-opted or pressured the regional elites into submission and using United Russia as the power mechanism to dominate national and regional elections (Gel’man, 2014). In addition, the Putin administration strengthened the fiscal administrative capacities of the federal centre so that federal transfers started playing a much more significant role in shaping regional outcomes (Starodubtsev, 2018). While it did help to somewhat reduce regional disparities across Russia, the growing dependence on federal transfers also made regional elites vulnerable to the whims of federal authorities, as it offered the federal government an opportunity to accuse regional officials of violating the rules on spending federal funds (Di Bella et al., 2017; Dynnikova, et al., 2021). In short, after two decades of fiscal and political centralization, Russia emerged as a de facto centralized authoritarian state in which regional elites were politically and financially dependent on the central government, serving as obedient executioners of federal policy goals.

The reformatting of the Russian political system and institutions continued in

January 2020 following an announcement by President Putin of major constitutional changes. Approved by parliament and signed by the president in March 2020, the changes entered into force on 4 July after a national referendum in which nearly 78 percent of those who voted supported the proposed amendments. They asserted that the Russian constitution should take precedence over decisions reached by international institutions. Finally, they opened the possibility for Putin to remain in office following the expiry of his current presidential term in 2024 and provided him with security should he decide to leave office (Teague, 2020).

And yet, the streamlining of the country's political institutions into what seemed to be a smoothly operating vertical of power did not result in significant improvements in governance. In this paper, governance is defined as "the process of decision-making and the process by which decisions are implemented (or not implemented)" in a country (UNESCAP, 2009). Good governance implies that the state is effective in the delivery of its services and the implementation of its policies, plans, programs, and projects. It also suggests it has an effective mechanism for monitoring and evaluating its performance and uses the collected information to produce further improvements and corrective actions. Countries with high levels of governance effectiveness demonstrate greater accountability, transparency in

the decision-making process, public participation and the rule of law.

In the case of Russia, although some governance success stories have been reported in a number of policy fields, the general view is that poor governance continues to plague the Russian state at both federal and subnational levels, manifesting itself in weak rule of law, corruption and rent-seeking as well as poor-quality state policies and administration. At the regional level, governors demonstrate a lack of political will and a reluctance to take the initiative and risk their positions, thereby creating a vicious cycle of policy inertia and suboptimal performance in the country's governance system. According to Gel'man and Zavadskaya (2020), several factors help explain Russia's poor governance problem, including the phenomenon of the "over-regulated state", the prioritization of political considerations over economic performance, and few positive incentives to stimulate local initiatives and good governance practices. Indeed, in the context of weak rule of law and low levels of public accountability, over-regulation and a reliance on rigid performance indicators seem to be the legitimate substitutes for other non-existent mechanisms of accountability. This, however, creates an environment in which regional elites and the bureaucracy are not focused on fulfilling their governing and administrative tasks but are more

interested in formally meeting the set performance indicators (Paneyakh, 2014). In addition, the prospects for effective governance are further undermined due to the electoral nature of Russia's authoritarian institutions, in which the political survival of regional elites and bureaucracy is heavily dependent on election results rather than on regional socio-economic indicators (Gel'man and Zavadskaya, 2020).

In summary, two decades of political and fiscal centralization have transformed the country's political institutions into a top-down vertical of power. However, despite the seeming consolidation of Russia's authoritarian institutions and practices, the government still struggles with issues of corruption and poor governance. In addition, the presence of regular elections makes the Kremlin vulnerable to mass protests and possible destabilizing developments, especially if public opinion turns against them. These challenges became particularly evident during the Covid-19 pandemic, which left the Russian authorities to ponder over a virus containment strategy that would control the spread of disease while also posing no risk to the stability and legitimacy of the current political system. As the next section will demonstrate, although the current containment strategy proved to be partially successful at shielding the federal authorities from criticism over their handling of the public health emergency, it failed to effectively

contain the virus and in fact may have contributed to growing social tensions and persistent vaccination hesitancy among Russian citizens.

The Covid-19 Challenge: Assessing the Russian Government Containment Strategy

The Russian government's response to Covid-19 included a series of individual and community-based measures to slow the spread of the virus and the implementation of targeted social assistance and economic measures to support affected population groups and businesses.

The government recognized the risks associated with the virus outbreak as early as late January 2020, as the Russian National Covid-19 Response Team was created on 29 January 2020 and the government announced the suspension of air traffic with the Chinese city of Wuhan on January 31. As the first positive cases were reported in Tyumen and Chita in late January and then in Moscow in early March, the authorities went ahead with the introduction of individual quarantine measures, ordering all Russians returning from coronavirus epicenters to self-isolate (Latypova, 2020). From then, the number of confirmed coronavirus cases increased rapidly in large metropolitan areas of Moscow and St. Petersburg, forcing the government to ban the entry of most foreign nationals from March 18, followed by the closure of all border

crossings from March 30 (Latypova, 2020).

In all other aspects of crisis management, the federal government took a hands-off approach and passed the responsibility to regional leaders, trusting them to make sensitive decisions over whether to declare quarantine rules and how. Speaking to the nation on 25 March 2020, President Putin declared a week-long paid national holiday from March 28 but did not enforce a strict lockdown, leaving it to regional leaders to decide on the measures used to slow the spread of the disease. This was further confirmed in the Decree “On measures to ensure the sanitary and epidemiological well-being of the population in the Russian Federation in connection with the spread of the new coronavirus infection (Covid-19)” signed by President Putin on 2 April 2020 (Ukaz o merakh po obespecheniiu, 2 April 2021). On the surface, this decision looked like a sudden break from the established pattern of top-down federal relations that had characterized Putin’s Russia in the past two decades; however, given the diversity of Russia’s regions and the different dynamics in the spread of the virus across the country, the devolution seemed justified (Tóth-Czifra, 2020; Smyth et al., 2020). The problem was that such a sudden delegation of responsibility for managing the crisis to the regional level was not accompanied with sufficient federal transfers but contained a clear message that a failure to control the spread of the

disease would be perceived as “criminal negligence” (Smeltzer, 2020; Tóth-Czifra, 2020; Vinokurov, 2020). In addition, the proposed decentralization looked temporary and limited in nature, serving the goal of shielding the federal government from the vulnerabilities associated with managing an unprecedented public health emergency (Tóth-Czifra, 2020; Smyth et al., 2020). Furthermore, it allowed the federal authorities to use the governors’ performance during the pandemic as a pretext for firing those who failed to deliver, were unpopular in their regions or raised concerns about their loyalty. Needless to say, with many regional heads unprepared for the task, the devolution created frustration at the regional level and led to the resignation of several governors in the early stages of the pandemic (Krasnaia Liniia, 3 April 2020).

One of the biggest concerns raised by regional heads was related to the limited financial capabilities of regional budgets. As stated earlier, Russia’s fiscal federalism is heavily centralized with relatively low levels of autonomy and responsibility for subnational governments as well as relatively strong fiscal rules and frameworks. According to Dynnikova et al. (2021), the Budget and Tax Codes establish multiple fiscal restrictions for sub-federal governments, including budget balance requirements, tax and expenditure limits, and constraints on borrowing, debt, and debt service (Dynnikova et al., 2021).

Given the centralized nature of Russia's fiscal relations and the unprecedented challenges faced by the regions, some experts, such as Alexei Kudrin, head of Russia's Audit Chamber, argued that a strong government stimulus package worth at least 7 percent of Russia's GDP was required to save the economy and to support the regions and businesses affected by the pandemic (The Moscow Times, 15 April 2020). However, the double shocks of Covid-19 and lower oil prices in 2020 complicated the situation and resulted in federal transfers that were substantially lower than the desirable level of commitment. Unveiled in mid-April of 2020, the government package of measures did not exceed 1.5–2 percent of Russia's GDP (The Moscow Times, 15 April 2020). What this essentially meant was that regions were expected to deal with the pandemic and its social and economic effects by moving around existing resources (Tóth-Czifra, 2020).

Furthermore, many governors were confused over the limits to their regional powers and frustrated over the limited capacity to handle the pandemic. So, for example, when they attempted to close their regional borders, the federal government sent a public warning that they “should not confuse regional and federal prerogatives” (Meduza, 6 April 2020).

In fact, many regions were simply unprepared for the task: they struggled to establish and enforce effective testing

procedures and public health and infection control measures, had difficulty securing sufficient oxygen reserves at regional hospitals and were late with the supply of personal protective equipment for hospitals, long-term care homes and retirement homes (Vinokurov, 2020; Tóth-Czifra, 2020; Marrow, 2020). The decentralization revealed significant regional disparities in health care resources across the country, leading some governors, such as the governor of the Vladimir region, Vladimir Sipyagin, to publicly complain to Putin about the poor state of the healthcare system in his region (Tóth-Czifra, 2020). Several problems, including shortages of medical personnel, hospital beds and medications; a lack of ventilators in less affluent regions; shortages of personal protective equipment; and inadequate infection control measures, with some healthcare facilities turning into super spreaders of the virus, significantly complicated the situation and contributed to the growing scepticism among the public regarding the capacity of regional heads to contain the spread of the virus and maintain the quality and accessibility of Russia's health care services (The Moscow Times, 24 April 2020).

Since the onset of the pandemic in March of 2020, Russia has gone through three waves and is currently in its fourth wave, with daily cases and deaths reaching all-time highs. This lockdown ended abruptly in June 2020, when most regions,

including Moscow, lifted the restrictions, despite the fact that coronavirus cases continued to rise (Interfax, 1 June 2020; Rainsford, 2020). It is highly likely that the decision was driven by political and economic considerations, as shortly after the Russian authorities moved ahead with holding a landmark Victory Day parade on Red Square on June 24, followed by a nationwide vote on constitutional amendments starting on June 25. As a result, by fall 2020, Russia's total number of coronavirus cases had surpassed one million, making it the fourth country after the United States, Brazil and India to reach the milestone.

Just before the second wave gained pace in September of 2020, the Russian government announced the registration of the world's first coronavirus vaccine, which was named "Sputnik V", followed by the approval of the second vaccine in October 2020. Placing great hopes in the capacity of the vaccination campaign to curb the number of cases, the government decided against another nationwide non-working period but gave regional heads the green light to introduce temporary lockdowns, close schools and enforce other measures if the number of cases continued to climb. And they did: by early December 2020, the rate of daily infections jumped to nearly thirty thousand, forcing the government to speed up the start of the vaccination campaign, again with no strict lockdown measures announced. The campaign began in

Moscow on December 5th and extended to all Russian regions by December 15th, with the authorities calling on teachers, doctors and social workers to get their first jabs of Sputnik V.

These calls, however, were not heard. Several months after the start of the vaccination campaign, the Russian population demonstrated one of the highest vaccination hesitancy rates in the world. A poll by the Levada Center found that more than 62 percent of Russian respondents were not ready to get vaccinated with Sputnik V, with younger respondents in particular being more reluctant (Novaya Gazeta, 12 May 2021). By the end of June 2021, only 13 percent of Russians had received both jabs – compared with more than half of Americans and 87 percent of Icelanders (Mirovalev, 2021). Coupled with overwhelming ignorance among Russians about wearing masks, maintaining social distancing and taking Covid tests, the massive vaccination hesitancy contributed to the onset of the third wave over the summer of 2021 with more than twenty thousand new cases reported on a daily basis (Kim, 2021). Since then, the spread of the virus has continued unabated, with the daily number of infections and deaths reaching all-time highs during the fourth wave in the fall of 2021 (The Moscow Times, 9 November 2021). As the number of infections climbed to over 36,000 daily cases with more than 1,000 daily deaths

in late October, the Russian government went ahead with another weeklong nationwide paid holiday starting from 30 October 2021. The order was promptly followed by Moscow and other regions announcing weeklong partial lockdowns and closures of the most non-essential services (The Moscow Times, 10 December 2021). As of, 2021, Russia has confirmed 9,956,679 cases of coronavirus and 287,180 deaths, according to the national coronavirus information center (The Moscow Times, 10 December 2021).

The authorities deployed different strategies to speed up the vaccination campaign. So, for example, in the summer of 2021, some regions tried to attract people to vaccination centres with cash, gift certificates, lotteries and free tickets to movie theatres or museums. Moscow Mayor Sergey Sobyenin even announced that the city would give away five cars every week to vaccinated residents. None of these incentives, however, produced a significant increase in vaccination rates. And so when the fourth wave surged in the fall of 2021, many regions reconsidered their lenient approach to vaccination and went in the direction of tightening the rules. Surprisingly enough, this happened simultaneously with President Putin stressing that Covid-19 vaccination should remain a voluntary decision. In fact, the gradual tightening of vaccination policies had started already in the summer of 2021, when some regional heads,

including Moscow's mayor Sergey Sobyenin, introduced a compulsory 60 percent vaccination rate for businesses operating in the service sectors and some popular tourist destinations such as Sochi, a beach resort city on the Black Sea, imposed travel restrictions requiring all travellers to prove their vaccination status or arrive with a negative Covid-19 test (The Moscow Times, 16 June 2021). By the end of October, all of Russia's 85 regions had mandated vaccines for certain categories of workers, and many regions announced that QR code passes would now be required for access to all public places, restaurants and intercity trains and planes in a radical move designed to boost Russia's slow vaccination campaign. Some cities, such as St. Petersburg, ordered mandatory vaccination for all residents over 60 years old as well as people with certain chronic illnesses (The Moscow Times, 10 December 2021). The new policies did result in a modest uptick in national vaccination rates, but also led to numerous protests and the development of a market offering fake Covid-19 vaccination certificates (Coalson, 2021). As of December 10, 2021, 41.2 percent of the Russian population has received two vaccines against Covid-19 (Russia: Coronavirus Pandemic Country Profile, n.d.). While promising, these numbers are still far below the recommended threshold of 70 percent that is deemed necessary to contain the spread of the virus.

Several factors can explain vaccine scepticism in Russia, including concerns over the safety of the vaccine, conspiracy theories widely circulating on social media and inconsistent public health messaging that has been accompanied by ineffective management of the pandemic and limited socioeconomic support measures. In addition, the Soviet culture of non-disclosure still prevalent among Russian public officials, coupled with a long-standing distrust of the public authorities among the Russian population, has contributed to vaccine hesitancy (King and Mukhina, 2021). To begin with, the speed with which Sputnik V was introduced on the Russian market, a year before the completion of the third phase of clinical trials, the initial scepticism of the international scientific community toward the vaccine and the delays in its international approval dampened the image of the vaccine in Russia and led the population to question the safety of the vaccine (Brown, 2020). And even though later studies, including one published in the medical journal *The Lancet*, have pointed to the effectiveness of the Sputnik vaccine, many Russians remain unconvinced. This concern was confirmed by an independent survey that explored Russians' resistance to vaccination (Berman, 2021). In that study, 33 percent of people surveyed said they were fearful of side effects, 20 percent stated that they were waiting for the completion of clinical trials, and 16 percent saw no reason to get vaccinated (Berman, 2021). In addition,

widespread belief in various conspiracy theories have contributed to the fact that a staggering 64 percent of Russians believe the coronavirus was invented in a lab, and 69 percent are not afraid of catching the virus, as they firmly believe the dangers of Covid-19 have been exaggerated (Yablokov, 2021).

Furthermore, the legacies of the Soviet past, combined with pre-existing distrust of the government among the Russian population, the inconsistent public health messaging and limited socioeconomic relief measures have made vaccine resistance particularly strong in the case of Russia. As Shok and Beliakova (2020) argue, the pandemic revealed the lingering Soviet legacies affecting the governance process and state-society relations, best described as a culture of non-disclosure. During the pandemic, the culture of non-disclosure manifested itself in the inconsistency in the government approach. With the federal authorities first taking the decisive steps to close national borders but then framing the temporary quarantine measures as “days off regime,” meaning a vacation from work obligations, and moving the bulk of the responsibility for managing the pandemic to the regional governments, the government sent the public a contradictory message about the seriousness of the virus outbreak, which resulted in numerous conspiracy theories. Furthermore, by downplaying the seriousness of the virus outbreak and failing to properly report on

the challenges and shortages faced by the Russian healthcare system, which were obvious to many observers across the country and reported on by independent media and social networks, the government further exacerbated the pre-existing mistrust in the state institutions, the health care system and medical professionals. The low levels of trust in the healthcare system were reported long before the pandemic, with one public opinion poll conducted by the Russian Public Opinion Research Center in 2019 showing that 41 percent of Russians did not trust medical professionals (RBC, 11 December 2019). The pandemic arguably contributed to a further decline in the public trust in the Russian healthcare system and government institutions overall (Trudolyubov, 2020). This trend was confirmed by the deputy speaker of Russia's parliament, Petr Tolstoy, who admitted in October 2021 that "the government lost the information campaign on the fight against coronavirus" (Sauer, 2021). This was echoed by Denis Volkov, the director of the independent polling organisation the Levada Center, who stated that the government had sent "far too many mixed messages to the public about the pandemic" (Sauer, 2021).

In addition, the discrepancy in the official and alternative data on the spread of the virus, coupled with an amendment to the Russian Criminal Code and the Code of Administrative Offences on 31 March 2020 that introduced criminal

penalties for "public dissemination of knowingly false information" in the context of emergencies as well as administrative penalties for media outlets that publish such information, further convinced many Russians that the government was not to be trusted (Amnesty International, 3 April 2020; Trudolyubov, 2020; Kataeva, 2020; Dzutsati, 2020). And the failure of many regional heads to contain the virus and address the needs of the population in times of a public health emergency only worked to reinforce the public mistrust in state institutions, sometimes leading to open conflicts with the authorities. So, for example, in the republic of North Ossetia–Alania, an estimated 2,000 people gathered on the square in front of the government building in Vladikavkaz, North Ossetia's capital, on 20 April 2020. The demonstrators demanded the resignation of the regional governor, Vyacheslav Bitarov, the release of a popular activist from police custody and the improvement of economic conditions (Kataeva, 2020; Dzutsati, 2020). When the police and the Russian National Guard began forcefully dispersing the protesters, some threw cobblestones at the officials. Eventually, the government's forces cleared the city center and arrested dozens of rally participants (Kataeva, 2020; Dzutsati, 2020). Residents of other republics in the region, particularly Dagestan, also demonstrated a high level of dissatisfaction with the authorities,

complaining about the poor state of the republic's healthcare system, the strict self-isolation measures imposed by the regional governments to contain the virus and the government's failure to offer adequate relief measures to support the struggling regional economy, businesses and individuals (Dzutsati, 2020). As the popularity of Dagestan's governor, Vladimir Vasiliev, declined, he tried to delegate responsibility for the enforcement of the self-isolation order to municipal authorities, which ended in a complete fiasco (Dzutsati, 2020). Ineffective management of the pandemic was also reported in other regions across the country, including St. Petersburg, further exacerbating long-standing tensions between the state and the people and fuelling the culture of resistance to the authorities across the country.

As some scholars argued, the grievances and frustration over the limited and short-term government support offered to businesses and the population during the pandemic provide an additional explanation for Russians' widespread defiance of government self-isolation orders, the great unpopularity of lockdowns and the overall scepticism toward government-provided information about the virus and official data on the spread of the disease. According to Tarasenko (2021) and Cook and Twigg (2020), Russia's overall social policy response to the pandemic

was characterized by temporary short-term measures, was limited in scope and often failed to reach some of the most vulnerable population groups. The first mention of COVID-related social relief and economic measures was made in the President's Address to the Nation on 25th March 2020. In the social sphere, the government promised an automatic extension of social benefits without the need to submit any additional information or apply to the authorities in person for the period of the next six months, additional cash transfers for families with children, some temporary support measures to the unemployed and to healthcare and social workers, a moratorium on cutting utility services for debts and fines for late payments from April 1 to December 31, 2020, and several other measures. Families with children received the most support, with the government introducing new policy measures to tackle the adverse effects of the pandemic and increasing funding for the existing policies (Tarasenko, 2021). So, for example, the government announced a one-time payment of 10,000 roubles per child aged 3 to 16 starting 1 June 2020. It also offered all Russian families with children under 3 another support measure in the amount of 5,000 roubles per child for the months of April, May and June of 2020. In addition, the regular monthly payments to eligible families with children were increased, and some regions offered additional one-time payments to families

from regional budgets (Tarasenko, 2021; World Bank, 2020). The government also offered healthcare and social workers who worked on the front line of the coronavirus outbreak financial bonuses, with payments calculated based on the qualifications of employees and on whether they worked directly with coronavirus patients (Russian Government, 18 May 2020).

In addition, the government promised some economic support measures, including a corporate tax holiday for six months, a reduction of social taxes businesses have to pay for their employees and a six-month deferral on rent payments. Later on, the government also published a list of organizations that were important to the Russian economy and hence eligible to receive government support if necessary (Sherwin, 2020). With some delay, the authorities also launched a series of programs including tax deferrals, a bankruptcy moratorium and interest-free loans to help small and medium enterprises (SMEs). These measures, however, proved to be insufficient to address the needs of SMEs, with many businesses struggling to survive and many more shutting down (Sherwin, 2020; Isachenkov, 2020; Peremitin and Tkachev, 2021). As a result, given the limited scope of the social and economic support measures, many citizens considered this to be evidence of the government's overall

neglect of the people's needs, with many questioning the sincerity of the government's message and choosing to defy the government orders in order to secure their incomes and maintain their livelihoods (Trudolyubov, 2020).

In conclusion, in trying to uncover the causes of the Russian government's suboptimal response to Covid-19, several factors were identified. First, the authoritarian and overly centralized nature of Russia's political institutions, which prioritized political considerations and concerns about regime legitimacy over public safety and discouraged genuine regional initiative, undermined the government's ability to contain the pandemic. The regional heads often lacked the skills, resources and authority to implement the necessary policies and containment measures, resulting in disastrous developments in several Russian regions. Second, the Soviet legacies associated with a culture of non-disclosure coupled with the inconsistent public health messaging during the pandemic and the lack of an adequate safety net and economic support in times of crisis contributed to the public mistrust in state institutions, pointing to fraught relations between citizens and the state. This was reflected in popular resistance to government orders, including the widespread defiance of lockdown instructions, a refusal to wear masks in public places and low vaccination rates.

CONCLUSION

The Russian government's struggle to contain the public health crisis revealed several issues characteristic of hybrid regimes with poor governance mechanisms and low levels of public trust in state institutions. The concept of a hybrid regime includes different variations of non-democratic or partially democratic polities, which share a number of common features. These include flawed electoral competition, weak governmental accountability, high levels of corruption, poor governance, and low levels of trust in state institutions as well as a sense of collective public frustration about the government performance, with the possibility of social conflicts undermining the sustainability of such regimes in the long run. While not all hybrid regimes display these features, the majority of them do, though the extent to which these issues undermine the regime's performance and stability differs dramatically across countries.

In the case of Russia, the electoral authoritarian system established under Putin's leadership used the super presidential system to establish a vertical chain of hierarchical authority, with a strong government at the top and unconditional discipline expected from the lower levels in the power vertical. Designed to operate as a smoothly functioning top-down technocratic state,

state institutions came under tremendous pressure following the onset of a public health emergency, which required swift and decisive action and threatened to undermine the regime's stability. As a temporary solution, the federal government transferred the responsibility for managing the crisis to the regional level, partially to shift the blame but also to allow for a more diversified and regionally based approach in the fight against the pandemic. However, as the Russian case vividly demonstrated, the devolution of authority to the lower level without substantial changes in the institutional structure and fiscal relations created more problems than expected, highlighting the flaws in the established vertical of power, and contributed to greater scepticism among the Russian public toward the sincerity of the government actions and the capacity of the state to handle the pandemic.

Other factors, including a lingering Soviet culture of non-disclosure, along with confusing public health messaging and discrepancies in the official and alternative data on the spread of the virus, seemed to further reinforce the public mistrust of the government and state institutions, while the lack of a comprehensive safety net left many citizens to cling to their jobs and evade government restrictions. As a result, a peculiar culture of civil disobedience to government orders developed in Russia exemplified by the defiance of

public health measures and widespread vaccine hesitancy. It remains to be seen how the declining level of public trust in state institutions and the growing dissatisfaction with the government

performance will affect the Russian political system. What is evident, however, is that the current public health crisis contributed to a growing division between the state and its people.

REFERENCES

- Aljazeera* (2021) Russia reports record daily COVID deaths, 28 September. Available at: <https://www.aljazeera.com/news/2021/9/28/russia-records-high-figure-for-daily-coronavirus-deaths> (Accessed: 12 December 2021)
- Amnesty International* (2020) Russian Federation: 'Fake news' bill prompted by COVID-19 threatens freedom of expression, 3 April. Available at: <https://www.amnesty.org/en/documents/eur46/2093/2020/en/> (Accessed: 10 December 2021)
- Berman, R.* (2021) Russians 'have a hard time trusting their own vaccine,' expert says, *Medical News Today*, 12 October. Available at: <https://www.medicalnewstoday.com/articles/russians-have-a-hard-time-trusting-their-own-vaccine-expert-says> (Accessed: 12 December 2021)
- Brown, C.* (2020) Russia's Sputnik V vaccination program has started, but it's facing resistance, *CBC News*, 9 December. Available at: <https://www.cbc.ca/news/world/russia-vaccine-caution-1.5833611> (Accessed: 10 December 2021)
- Burakovsky, A.* (2021) Russia's COVID-19 response slowed by population reluctant to take domestic vaccine, *The Conversation*, 25 August. Available at: <https://theconversation.com/russias-covid-19-response-slowed-by-population-reluctant-to-take-domestic-vaccine-165925> (Accessed: 10 December 2021)
- Chen, H., Shi, L., Zhang, Y., Wang, X and Sun, G.* (2021) A cross-country core strategy comparison in China, Japan, Singapore and South Korea during the early COVID-19 pandemic, *Globalization and Health*, 17(22). Available at: <https://globalizationandhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12992-021-00672-w> (Accessed: 13 December 2021).
- Coalson, R.* (2021) As Russia's coronavirus crisis persists, proposals for mandatory QR codes are meeting fierce resistance, *Radio Free Europe/Radio Liberty*, 24 November. Available at: <https://www.rferl.org/a/russia-qr-code-mandates-covid-backlash/31577211.html> (Accessed: 12 December 2021)
- Cook, L., and Twigg, J.* (2020) Can Russia's health and welfare systems handle the pandemic?, *Current History*, 119(819), pp. 251–257. DOI: <https://doi.org/10.1525/curh.2020.119.819.251> (Accessed: 11 December 2021)
- Deprez, F.* (2020) Russia's confusing COVID-19 response, *Foreign Policy Research Institute*, 7 April. Available at: <https://www.fpri.org/article/2020/04/russias-confusing-covid-19-response/> (Accessed: 10 December 2021)

- Di Bella, G., Dynnikova, O. and Grigoli, F.* (2017) Fiscal federalism and regional performance, IMF Working Paper No. 265. Available at: <https://doi.org/10.5089/9781484330166.001> (Accessed: 12 December 2021)
- Dynnikova, O., Kyobe, A. and Slavov, S.* (2021) Regional disparities and fiscal federalism in Russia, International Monetary Fund, Working Paper No. 144. Available at: <https://doi.org/10.5089/9781513573649.001> (Accessed: 11 December 2021)
- Dzutsati, V.* (2020) The pandemic crisis erupts into riots in the North Caucasus, *Eurasia Daily Monitor*, 17(60). Available at: <https://jamestown.org/program/the-pandemic-crisis-erupts-into-riots-in-the-north-caucasus/> (Accessed: 11 December 2021)
- Fish, S.* (1997) The pitfalls of Russian superpresidentialism, *Current History*, 96(612), pp. 326-330.
- France 24* (2021) Moscow to require anti-Covid pass to enter bars, restaurants as cases surge, 22 June. Available at: <https://www.france24.com/en/europe/20210622-moscow-to-require-anti-covid-pass-to-enter-bars-restaurants-as-cases-surge> (Accessed: 12 December 2021)
- Gel'man, V.* (2014) The rise and decline of electoral authoritarianism in Russia, *Demokratizatsiya*, 22(4), pp. 503-522. DOI: 10.30570/2078-5089-2012-67-4-65-88 (Accessed: 12 December 2021)
- Gel'man, V. and Zavadskaya, M.* (2020) Explaining bad governance in Russia: Institutions and incentives, *PONARS Eurasia*, 30 January. Available at: <https://www.ponarseurasia.org/explaining-bad-governance-in-russia-institutions-and-incentives/> (Accessed: 10 December 2021)
- Gershkovich, E. and Cordell, J.* (2020) In first Address to Nation on the coronavirus, Putin holds back from stringent measures, *The Moscow Times*, 27 March. Available at: <https://www.themoscowtimes.com/2020/03/25/in-first-address-to-nation-on-the-coronavirus-putin-holds-back-from-stringent-measures-a69748> (Accessed: 11 December 2021)
- Hale, H.* (2010) Eurasian politics as hybrid regimes: The case of Putin's Russia, *Journal of Eurasian Studies*, 1(1), pp. 33-41. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.euras.2009.11.001> (Accessed: 5 December 2021)
- Interfax* (2020) Regiony tsentral'noi Rossii s 1-go iyunia smiagchaiut antivirusnye ogranicheniia [Regions of Central Russia will soften anti-virus restrictions from June 1], 1 June. Available at: <https://www.interfax.ru/russia/711132> (Accessed: 10 December 2021)
- Isachenkov, V.* (2020) Facing disaster, Russian businesses find Kremlin's COVID-19 aid lacking, *CBC News*, 27 February. Available at: <https://www.cbc.ca/news/world/russian-business-support-1.5546241> (Accessed: 12 December 2021)
- Kataeva, M.* (2020) V Sovetskom Soiuze koronavirusa net. Kto i zachem vyshel na miting protiv samoizoliatsii v Severnoi Osetii [There is no coronavirus in the Soviet Union. Who and why went to a rally against self-isolation in North Ossetia], *BBC News*, 20 April. Available at: <https://www.bbc.com/russian/features-52342710> (Accessed: 11 December 2021)

- Kim, L.* (2021) Despite hundreds of daily COVID-19 deaths in Russia, Moscow streets are bustling, NPR, 6 May. Available at: <https://www.npr.org/2021/05/06/994376704/despite-hundreds-of-daily-covid-19-deaths-in-russia-moscow-streets-are-bustling> (Accessed: 10 December 2021)
- King, S. and Mukhina, N.* (2021) Making sense of COVID-19 vaccine hesitancy in Russia: Lessons from the past and present, *Queen's Gazette*, 20 August. Available at: <https://www.queensu.ca/gazette/stories/making-sense-covid-19-vaccine-hesitancy-russia-lessons-past-and-present> (Accessed: 10 December 2021)
- Krasnaia Liniia* (2020) Gubernatoropad vremen koronavirusa. Chetyre gubernatora otpravleny v otstavku [Governors' dismissal in times of coronavirus. Four governors dismissed], 3 April. Available at: <https://www.rline.tv/news/2020-04-03-gubernatoropad-vremen-koronavirusa-chetyre-gubernatora-otpravleny-v-otstavku/> (Accessed 10 December 2021)
- Latypova, L.* (2020) Russia's response to the Coronavirus: The 2020 timeline, *The Moscow Times*, 21 December. Available at: <https://www.themoscowtimes.com/2020/12/21/russias-response-to-the-coronavirus-the-2020-timeline-a72420> (Accessed: 10 December 2021)
- Levitsky, S. and Way, L.A.* (2002) Elections without democracy: The rise of competitive authoritarianism, *Journal of Democracy*, 13(2), pp. 51-65. Available at: https://scholar.harvard.edu/levitsky/files/SL_elections.pdf (Accessed: 12 December 2021)
- Marrow, A.* (2020) Under pressure from Putin and coronavirus, Russian governor resigns, *Reuters*, 3 April. Available at: <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-russia-regions/under-pressure-from-putin-and-coronavirus-russian-governor-resigns-idUSKBN21L2NR> (Accessed: 10 December 2021)
- Meduza* (2020) Ne nado putat' regional'nye polnomochiia s federal'nymi [Do not confuse regional powers with federal ones], 6 April. Available at: https://meduza.io/news/2020/04/06/ne-nado-putat-regionalnye-polnomochiya-s-federalnymi-mishustin-zapretil-zakryvat-granitsy-mezhdu-regionami-rossii?utm_source=website&utm_medium=push&utm_campaign=browser_news (Accessed: 10 December 2021)
- Mirovalev, M.* (2021) As cases, deaths soar in Russia, why are vaccination rates low?, *Aljazeera*, 29 June. Available at: <https://www.aljazeera.com/news/2021/6/29/as-cases-deaths-soar-in-russia-why-are-vaccination-rates-low> (Accessed: 10 December 2021)
- Novaya Gazeta* (2021) 'Levada': Bolee 60% rossiian ne gotovy sdelat privivku ot Covid-19 rossiiskoi vaktsinoi 'Sputnik V' ['Levada': More than 60% of Russians are not ready to be vaccinated against Covid-19 with the Russian vaccine Sputnik V], 12 May. Available at: <https://novayagazeta.ru/articles/2021/05/12/levada-bolee-60-rossiian-ne-gotovy-sdelat-privivku-ot-covid-19-rossiiskoi-vaktsinoi-sputnik-v> (Accessed: 12 December 2021)
- Paneyakh, E.* (2014) The overregulated state, *Social Sciences*, 45(1), pp. 20-33.

- Peremitin, G. and Tkachev, I.* (2021) Kazhdyi desiatyi biznes v Rossii predupredil o riske zakrytiia v 2021 godu [Every tenth business in Russia warned of the risk of closure in 2021], RBC, 25 February. Available at: <https://www.rbc.ru/economics/25/02/2021/603664ba9a79472b2daabe02> (Accessed: 12 December 2021)
- President of Russia* (2020) Ukaz o merakh po obespecheniiu sanitarno-epidemiologicheskogo blagopoluchiiia naseleniia v sviazi s rasprostraneniem koronavirusnoi infektsii [Decree On measures to ensure the sanitary and epidemiological well-being of the population in the Russian Federation in connection with the spread of the new coronavirus infection (COVID-19)], 2 April. Available at: <http://kremlin.ru/acts/news/page/54> (Accessed: 11 December 2021)
- Rainsford, S.* (2020) Coronavirus: Lockdown eased in Moscow after nine weeks, BBC News, 1 June. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-europe-52875568> (Accessed: 10 December 2021)
- RBC* (2019) Bolee 40% rossiian zaiavili o nedoverii vracham [More than 40% of Russians said they did not trust doctors], 11 December. Available at: <https://www.rbc.ru/society/11/12/2019/5df089c29a79479c2d976fb1> (Accessed: 11 December 2021)
- Ross, C.* (2018) Regional elections in Russia: Instruments of authoritarian legitimacy or instability? *Palgrave Communications*, 4(75). Available at: <https://doi.org/10.1057/s41599-018-0137-1> (Accessed: 12 December 2021)
- Russia: Coronavirus pandemic country profile*, Our World in Data, n.d. Available at: <https://ourworldindata.org/coronavirus/country/russia> (Accessed: 11 December 2021)
- Russian Government* (2020) The Government allocates over 7.6 billion roubles for additional payments to social workers, 18 May. Available at: <http://government.ru/en/docs/39697/>
- Ruvinskiy, V.* (2020) Pochemu moskvichi vyshli v karantin iz doma [Why Muscovites left their homes during quarantine], *Vedomosti*, 12 April. Available at: <https://www.vedomosti.ru/opinion/articles/2020/04/12/827849-pochemu-moskvichi-v> (Accessed: 11 December 2021)
- Sauer, P.* (2021) ‘You reap what you sow’: Russians party despite record Covid figures, *The Guardian*, 18 October. Available at: <https://www.theguardian.com/world/2021/oct/18/you-reap-what-you-sow-russians-party-despite-record-covid-figures> (Accessed: 12 December 2021)
- Shastry, V.* (2021) How the pandemic revealed the fault lines in Asia’s economic success story, *Fortune*, 14 July. Available at: <https://fortune.com/2021/07/14/covid-pandemic-asia-economic-development-income-inequality/> (Accessed: 13 December 2021)
- Sewell, P.* (2020) Russia’s Covid-19 reality gap, *The Moscow Times*, 15 December. Available at: <https://www.themoscowtimes.com/2020/12/15/russias-covid-19-reality-gap-a72367> (Accessed: 12 December 2021)
- Sherwin, E.* (2020) Russia’s ‘corona-holidays’ leave small businesses in freefall, *Deutsche Welle*, 3 April. Available at: <https://www.dw.com/en/>

- russias-corona-holidays-leave-small-businesses-in-freefall/a-53010856 (Accessed: 12 December 2021)
- Shok, N. and Beliakova, N.* (2020) How Soviet legacies shape Russia's response to the pandemic: Ethical consequences of a culture of non-disclosure, *Kennedy Institute of Ethics Journal*, 17 June. Available at: <https://kiej.georgetown.edu/soviet-legacies-pandemic-special-issue/> (Accessed: 10 December 2021)
- Smeltzer, M.* (2020) As coronavirus cases surge across Russia, Putin retreats, *Freedom House*, 11 May. Available at: <https://freedomhouse.org/article/coronavirus-cases-surge-across-russia-putin-retreats> (Accessed: 12 December 2021)
- Smyth, R., Sharafutdinova, G., Klein, A., and Model, T.* (2020) The Russian power vertical and the COVID-19 challenge: The trajectories of regional responses, *PONARS Eurasia*, 20 April. Available at: <https://www.ponarseurasia.org/the-russian-power-vertical-and-the-covid-19-challenge-the-trajectories-of-regional-responses/> (Accessed: 10 December 2021)
- Starodubtsev, A.* (2018) *Federalism and regional policy in contemporary Russia*. London and New York: Routledge. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315582061> (Accessed: 12 December 2021)
- Tarassenko, A.* (2021) Russia's social policy response to Covid-19: Temporary and categorized benefits, *CRC 1342 Covid-19 Social Policy Response Series*, 3. Bremen: Universität Bremen, SFB 1342 Globale Entwicklungsdynamiken von Sozialpolitik/CRC 1342 Global Dynamics of Social Policy. Available at: <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-71811-3> (Accessed: 11 December 2021)
- Teague, E.* (2020) Russia's constitutional reforms of 2020, *Russian Politics*, 5, pp. 301-328. Available at: https://brill.com/view/journals/rupo/5/3/article-p301_3.xml?language=en (Accessed: 12 December 2021)
- The Moscow Times* (2020) Explainer: How Russia's healthcare system is tackling the coronavirus, 24 April. Available at: <https://www.themoscowtimes.com/2020/04/24/explainer-how-russias-healthcare-system-is-tackling-the-coronavirus-a70081> (Accessed: 10 December 2021)
- The Moscow Times* (2020) In 4th Coronavirus Address, Putin calls for stronger business support, 15 April. Available at: <https://www.themoscowtimes.com/2020/04/15/in-4th-coronavirus-address-putin-calls-for-stronger-business-support-a70000> (Accessed: 10 December 2021)
- The Moscow Times* (2021) Coronavirus in Russia: The Latest News, 10 December. Available at: <https://www.themoscowtimes.com/2021/12/10/coronavirus-in-russia-the-latest-news-dec-10-a69117> (Accessed: 10 December 2021)
- The Moscow Times* (2021) Moscow orders mandatory vaccinations for service workers as Covid-19 cases surge, 16 June. Available at: <https://www.themoscowtimes.com/2021/06/16/moscow-orders-mandatory-vaccinations-for-service-workers-as-covid-19-cases-surge-a74231> (Accessed: 12 December 2021)

- The Moscow Times* (2021) Russia becomes world leader in weekly Covid deaths, 9 November. Available at: <https://www.themoscowtimes.com/2021/11/09/russia-becomes-world-leader-in-weekly-covid-deaths-a75517> (Accessed: 10 December 2021)
- Tóth-Czifra, A.* (2020) The malaise of the Russian regions, Institute of Modern Russia, 4 May. Available at: <https://imrussia.org/en/analysis/3106-the-malaise-of-the-russian-regions> (Accessed: 10 December 2021)
- Trudolyubov, M.* (2020) In Russia, distrust of authority hinders coronavirus response, Wilson Center, 17 April. Available at: <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/russia-distrust-authority-hinders-coronavirus-response> (Accessed: 11 December 2021)
- Vinokurov, A.* (2020) Gubernatory vkhodiat v zonu riska [Governors are at risk], Kommersant, 13 April. Available at: <https://www.kommersant.ru/doc/4321372> (Accessed: 10 December 2021)
- What is good governance, UNESCAP, 2009* Available at: <https://www.unescap.org/resources/what-good-governance> (Accessed: 5 December 2021)
- World Bank* (2020) COVID-19 (Coronavirus) policy response to protecting the poorest and most vulnerable in Russia, 4 May. Available at: <https://www.worldbank.org/en/country/russia/brief/covid-19-response-poor-vulnerable-russia> (Accessed: 11 December 2021)
- Yablokov, I.* (2021) How the Kremlin's years of conspiracy spreading are biting back, *The Moscow Times*, 1 March. Available at: <https://www.themoscowtimes.com/2021/03/01/how-the-kremlins-years-of-conspiracy-spreading-are-biting-back-a73111> (Accessed: 12 December 2021)